Rok XI. Nr. 60 Sosnowiec, niedziela 1 marca 1936 roku. Cena numeru 10 groszy

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2.—

..res Redakcji, Ad...stracji i Dru... Sosnowiec, ...ralna 1a Redakcji ...stracji ..3-80

ODDZIAŁY: KIELCE, ul. Wspólna 12, tel. 13-78; BĘDZIN, Małachowskiego 24; DĄBROWA, ul. 3-go Maja ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. 97; CZELADŹ, Plac 11 listopada 8; GRODZIEC, ulica Legjonów, tel.

Strajk na kopalniach „Juljusz" i „Kazimierz" ZLIKWIDOWANY

Wczoraj popołudniu opuścili robotnicy podziemia

Strajk robotników na kopalniach Warszawskiego towarzystwa został wczoraj w godzinach popołudniowych zlikwidowany.

W godzinach rannych w inspektoracie pracy w Sosnowcu odbyła się konferencja z udziałem delegatów strajkujących robotników i przedstawicieli dyrekcji towarzystwa.

Przewodniczący konferencji inspektor inż. Wesołowski zaapelował do robotników, aby przerwali akcję strajkową. Konferencja trwała kilka godzin.

Na konferencji ustalono, **że sprawa obniżki płac w Warszawskiem towarzystwie rozstrzygnięta zostanie przez Nadzwyczajną komisję narówni z innemi kopalniami.**

Warszawskie towarzystwo nie będzie redukować robotników, jaki by nie był arbitraż komisji.

Pozatem wyczerpani finansowo robotnicy otrzymują zaliczki, które potrącone im zostaną z zarobków w czterech ratach.

W stosunku do strajkujących robotników nie będą stosowane żadne represje.

Robotnicy otrzymują również wszel kie dodatki i premje, przypadające im za luty.

Delegaci udali się następnie na kopalnie „Kazimierz" i „Juljusz", gdzie w podziemiach zreferowali strajkującym przebieg konferencji i jej wyniki.

Strajkujący postanowili strajk przerwać i kolejno opuścili podziemia. Wyjazd robotników z dołu kopalni „Juljusz": „Kazimierz" nastąpił około godziny 5.30 popołudniu.

Na powierzchni kopalni „Juljusz" przemawiał do robotników inspektor Wesołowski Robotnicy wznieśli okrzyki na cześć solidarności robotniczej, inspektora pracy i komitetu strajkowego, poczem powoli rozeszli się do domów.

Również na kopalni „Kazimierz" inż. Wesołowski przemówił do robotników.

Robotnicy przystąpić mają do pracy, w nadchodzący poniedziałek.

Nie wiadomo tylko czy wszyscy robotnicy stawią się do pracy, gdyż wielu z nich wyczerpanych jest 11-dniowem przebywaniem w podziemiach.

Powstanie w Japonji stłumione

Buntownicy poddali się bez walki

LONDYN, 29.2. PAT. Z Tokio donoszą: Na mocy osobistego rozkazu Mikada wojska pod dowództwem gen. Kaszii, przystąpiły do likwidacji buntu.

Najpierw dwa samoloty przeleciały nad gmachami, zajętemi przez zamachowców i zrzuciły ulotki, wzywające do poddania się. Następnie wojska rządowe zaczęły posuwać się w kierunku gmachów, zajętych przez zamachowców, którzy bez walki zaczęli się poddawać.

O godzienie 12-30

TOKIO, 29.2. Ogłoszony przez **że o godz. 12.30 powstanie było ostatecznie stłumione.**

Od wczoraj wieczora do godz. 9.30 poddało się zgórą 400 uczestników buntu.

O godz. 10.40 zgłosili już uległość wszyscy powstańcy z wyjątkiem małej grupy zabarykadowanej w hotelu Sanac, urzędowej rezydencji premjera.

Komunikat ogłoszony dziś o godz. 6 rano stwierdza, że oddziały, które 26 lutego przystąpiły do buntu otrzymały z rozmaitych stron wielokrotne ostrzeżenia, w następstwie których większość oddziałów powróciła do koszar, nie zgłaszając jednak uległości. Sztab główny nie chciał rozpoczynać bezpośredniej akcji dla zdławienia powstania, by uniknąć przelewu krwi.

Odstąpili od zwyczaju

LONDYN, 29.2. Z Tokio donosza, że 18 oficerom armji japońskiej, którzy podczas rewolty odegrali czołową rolę, dano możność popełnienia harakiri. Jest to dowodem, że władze wojskowe nie chciały ich potraktować, jak zwykłych zbrodniarzy.

Aresztowani skorzystali z uczynionego im ustępstwa, **lecz pozbawili się życia wystrzałami z rewolwerów, a nie wedle starego zwyczaju japońskiego przez rozcięcie sobie brzucha szablą.**

Premjer Okada żyje

LONDYN, 29. 2. Reuter donosi z Tokio: Wiadomość o zamordowaniu premjera Okada podczas zamachu stanu okazała się nieprawdziwa, gdyż jak donoszą urzędowo, premjer Okada żyje.

Po wtargnięciu do willi premjera powstańcy zamordowali przez pomyłkę jego szwagra płk. Denzo Matsui, który odznaczał się dużem podobieństwem do b. premjera.

Według innych pogłosek premjer Okada uwięziony był przez powstańców w charakterze zakładnika, czem, może być, wyjaśnia się niechęć władz do zastosowania ostrzejszych środków przeciw zbuntowanym.

Hubermanowi skradli Stradivariusa

NOWY YORK, 29.2. Podczas wczorajszego koncertu Hubermana w Carnegie Hall, złodzieje zakradli się do pokoju artystów, zabierając skrzypce Stradivariusa wartości 400.000 dol. Skrzypce były ubezpieczone.

Ku uwadze importerów towarów z Niemiec

Poszczególne izby przemysłowo-handlowe zwracają uwagę importerom towarów z Niemiec, że we wszystkich sprawach, związanych z importem towarów z Niemiec, nie wyłączając tranzakcji kredytowych, należy zwracać się po informacje do Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego, bądź do jego delegatów.

Równocześnie przestrzega się importerów przed wysyłaniem bezpośrednią drogą pokrycia bądź gotówkowego lub też wekslowego niemieckim dostawcom, gdyż wpłaty te, jako uskutecznione poza układem gospodarczym polsko-niemieckim, nie będą uznawane przy wyjednywaniu świadectw rozrachunkowych, niezbędnych przy odprawie celnej towarów pochodzenia niemieckiego.

Stan hutnictwa w Polsce

Według danych statystycznych, ogłoszonych w „Hutniku" z końcem grudnia 1935 r. czynnych było w Polsce 36 pieców hutniczych, z tego 9 wielkich pieców, 20 pieców martenowskich, jeden piec do odlewów i osiem pieców elektrycznych.

Z liczby tych przypada na okręg kielecko - krakowski 16 i na okręg śląski 20 pieców.

Wydajność dzienna jednego wielkiego pieca wynosiła w grudniu ub. r. w woj. śląskiem 162,6 ton. w woj. kieleckiem i krakowskiem 146.4 ton.

W grudniu 1934 dzienna wydajność jednego wielkiego pieca wynosiła 12?.9, a w grudniu 1933 111,5 ton.

Ogłoszenie

Komornik Sądu Grodzkiego I go rewiru w Dąbrowie Górniczej, Stefan Alchimowicz, podaje do wiadomości, **że biuro swoje z dniem 1 marca 1936 r. przeniósł na ulicę 1-go Maja 28 a** dom p. Kucytowskiego.

Czynny urzędowo od 8-mej do 13-ej.

Polska A -- Polska B

Dobrze nie jest, ale nie należy opuszczać rąk

W dniu otwarcia narady gospodarczej w Warszawie minister skarbu Kwiatkowski, omawiając strukturę gospodarczą Polski, oświadczył, że można ją podzielić

na „Polska A“ i „Polska B“.

„Polska A“ — są to województwa zachodnie, „Polska B“ — województwa centralne i wschodnie.

„Polska A“ **produkuje w przybliżeniu przeciętnie około 80 proc. wszystkich produktów przemysłowych i konsumuje około 70 proc. różnego rodzaju wytworów.**

„Polska A“ w przewaznej mierze ponosi również ciężar podatków ogólnopaństwowych ze względu na swą zasobność gospodarczą.

Rolnictwo we wszystkich państwach rozwija się równolegle z rozwojem przemysłu. W Polsce zaś wytworzyła się taka sytuacja, iż praca rolnika, nad wyraz ciężka, jest zupełnie nieopłacalna.

Rolnik dzisiaj zazdrości najgorzej uposażonemu urzędnikowi.

Rolnictwo dotychczas nie było należycie otaczane opieką. O ile w budżetach państwowych na wszelkie inne dziedziny przeznaczano dość poważne kwoty, sięgające wielu miljonów złotych, o tyle na cele popierania rolnictwa w budżetach państwowych figurowała znikoma suma, bo wynosząca zaledwie 1 400.000 zł.

W ciągu dalszego przemówienia wicepremjer Kwiatkowski podkreślił poważny wzrost zadłużenia wewnętrznego.

Na 1 stycznia 1934 r. zadłużenie wewnętrzne wynosiło 740 milj. zł., a na 1 stycznia 1935 r. zadłużenie wewnętrzne

WZROSŁO DWUKROTNIE.

W budżecie na rok 1936 wstawioną została bardzo poważna suma, bo sięgająca 225 milj. złotych na cele inwestycyjne. Suma ta może być nawet zwiększona, jeżeli pozwoli na to sytuacja gospodarcza kraju.

W roku budżetowym 1936 przewidziane są bardzo poważne inwestycje w rolnictwie.

W końcowym ustępie przemówienia wicepremjer Kwiatkowski zaznaczył, iż obecna sytuacja gospodarcza jest nad wyraz ciężką, jednak nie należy opuszczać rąk.

„Musimy sobie zdać sprawę, czy stać nas na walkę i poświęcenie z obecnemi trudnościami, czy też mamy wywiesić biały sztandar rezygnacji“.

MIN. PONIATOWSKI

nadmienił, iż dotychczas obowiązująca taryfa celna winna ulec zmianie, gdyż niejednokrotnie, chroniąc pewne dziedziny krajowego przemysłu, wychowuje je w warunkach cieplarnianych, dzięki czemu te dziedziny przemysłu

nie są przygotowane do ostrej walki konkurencyjnej.

MIN. GÓRECKI

po omówieniu szeregu ogólnych zagadnień związanych z przemysłem, handlem i rzemiosłem, zaznaczył, iż akcja obniżki cen została przeprowadzona przez rząd w bardzo szybkiem tempie i dlatego może nie jest pozbawiona pewnego rodzaju usterek. Obecnie prowadzona jest akcja doprowadzenia dokonanych obniżek do konsumenta. Akcja ta — jak zapewnił min. Górecki — zostanie zakończona w dniach najbliższych.

Krwawe starcie policji z komunistami

ŁUCK, 29. 2. — Dnia 26 lutego wieczorem posterunkowi P. P. Józef Królik i Karol Kiernicki, pełniąc patrolową natknęli się we wsi Lubczy pow. łuckiego, w chacie jednego z mieszkańców tej wsi, znanego ze swych przekonań komunistycznych, na kilku podejrzanych osobników.

W chwili gdy policjanci weszli do izby padły dwa strzały zabijając na miejscu pos. Józefa Królika.

Pos. Kiernicki użył broni zabijając Archiba Pawlika i raniąc drugiego uczestnika zebrania, o nieustalonym na razie nazwisku. Pozostali uczestnicy zbiegli. Za zbiegłymi uczestnikami zebrania komunistycznego został natychmiast zorganizowany pościg.

W nocy na 28 lutego we wsi Niewólno pow. łuckiego patrol policji biorący udział w pościgu natknął się na trzech nieznanych osobników, którzy wezwani do zatrzymania, oddali do policji kilka strzałów.

Wówczas policja użyła broni, zabijając jednego z nich, którym okazał się Andrzej Hryciuk, karany dwuletniem więzieniem za działalność komunistyczną.

Ani minuty więcej jak 8 godzin!

Franciszka Gaal wywalczyła sobie postulaty świata pracy

WIEDEŃ, 29. 2. — Popularna w całym świecie bohaterka filmów (Csibi, Protio, Weronika itd.) Franciszka Gaal, rozwiązawszy umowę z amerykańską wytwórnią, zawarła nowy kontrakt z wiedeńską wytwórnią Lux.

Kontrakt zawarty w tych dniach obudził w tutejszych kołach filmowych dużą sensację i poruszenie.

Okazuje się mianowicie, że umowa obejmuje dwa filmy i przewiduje rekordowe, jak na Europę, wynagrodzenie po 120.000 szylingów (mniejwięcej tyleż złotych), od filmu.

Mało tego.

Artystka zastrzegła sobie... 8-miogodzinny dzień pracy, rzecz nieznaną w świecie filmowym, gdzie — jak wiadomo — praca odbywa się nieraz do upadłego i w morderczem tempie. **Franciszkę Gaal obowiązywać więc będą w myśl umowy jedynie godziny pracy od 11-ej do 19-tej, ani minuta więcej.**

Tak więc dochodzi do skutku rzadki paradoks — jedna z najlepiej opłaconych gwiazd filmowych przyswaja sobie i „wywalcza“ postulat sfer robotniczych.

Dozbrojenia Anglji w powietrzu

LONDYN, 29. 2. — W odbywających się ćwiczeniach wojskowych sił lotniczych wzięli poraz pierwszy udział lotnicy cywilni i sportowi. Ministerstwo rolnictwa i min. spraw wojskowych zawarły umowy z prywatnemi towarzystwami komunikacji lotniczej, na podstawie których lotnicy zatrudnieni w tych przedsiębiorstwach obowiązani będą do poświęcenia 6.000 godzin w roku bieżącym służbie czynnej w szeregach lotnictwa wojskowego. W ten sposób mają być stworzone rezerwy dla angielskich wojskowych eskadr lotniczych.

——ooo——

KRÓTKO I WĘZŁOWATO.

CIEKAWE

Z katowickiego oddziału P. A. T. otrzymaliśmy następujący komunikat

„W dniu wczorajszym wydalony został z Niemiec do Polski przez punkt graniczny Bytom Dworzec polak Boruch Langsner, wyznania mojżeszowego. Langsner był zamieszkały w Niemczech od 30 lat. Został on bez powodu wydalony z Niemiec, pozostawiając tam 12 kamienic“.

30 lat jadł chleb niemiecki i Polak!

No, no, no...

To czem on będzie po 30 latach pobytu w Polsce?

Cyk.

40 lat od pierwszej klęski włoskiej w Abisynji

Dzisiejsze zwycięstwa włoskie — rewanżem za przegraną bitwę pod Aduą

Wojna włoska z Abisynją, toczona od szeregu miesięcy ze zmiennem szczęściem, posiada już swoją tradycję. Nie pierwszy raz w swojej historji Włochy wyruszyły na podbój rozległych terenów abisyńskich, traktując tę wyprawę jako konieczność ekspansywną narodu, duszącego się w zbyt ciasnych granicach swego półwyspu.

Pierwsza wojna włosko - abisyńska zaczęła się w r. 1896, tak samo bez formalnego wypowiedzenia.

Wojska włoskie, któremi dowodził gen. Baratieri składały się wówczas tylko z 20 tysięcy piechoty i 52 armat bez kawalerji, podczas gdy siły przeciwnika wynosiły 80 tysięcy ludzi, 9 kawalerji i 42 armaty.

Przewaga była więc po stronie Abisynji.

Włosi byli tylko lepiej uzbrojeni.

Było więc zrozumiałem, że Włosi trzymali się zrazu w defensywie, starając się wyczerpać siły Abisyńczyków w atakach na swe pozycje i zniszczyć je przewagą artylerji. Ponieważ jednak takie stanowisko nie podobało się opinji włoskiej wewnątrz kraju, gen. Baratieri zdecydował się na ofenzywę.

W ten sposób dn. 1 marca 1896 r. doszło do bitwy pod Aduą, zakończonej straszliwą porażką dla czyniącej bohaterskie wysiłki armji włoskiej.

Pamiętna ta dla Włoch bitwa pod Aduą była właściwie szeregiem oddzielnych napadów całej armji Menelika na oddzielnie maszerujące kolumny włoskie, pozbawione potrzebnej łaczności. Szalona odwaga Abisyńczyków, poparła ich przewagą liczebną, zrobiła swoje, tem więcej, że dowództwo włoskie szwankowało w całej pełni.

Poszczególne oddziały Włochów zostały wycięte w pień. Z 5 włoskich generałów zginęło 2,

z 31 oficerów sztabowych 19,

z 535 linjowych — 242.

Około 11 tysięcy żołnierzy zasłało pole walki, a 4.000 dostało się do hańbiącej niewoli.

Po tej najstraszliwszej klęsce, jaką kiedykolwiek białe wojska poniosły w bitwie z czarnymi wojownikami — minęło 40 lat zanim — Włochy uzyskały należyty rewanż za swoją dawną klęskę.

• • •

Nie wykluczone, że rozpoczęta w czwartek nowa ofenzywa włoska, zmierza do tego, aby w dzisiejszą rocznicę dawnej klęski odnieść nowy poważny sukces wojenny.

Wzrost ceny pszenicy

Sytuacja na rynkach zbożowych za ub. tydzień

Tydzień sprawozdawczy upłynął pod znakiem zwyżki cen zbóż niemal na wszystkich rynkach światowych. Na rynku krajowym panowała w dalszym ciągu tendencja mocna, zwłaszcza w zakresie pszenicy, której cena poważnie podskoczyła.

Również mocna tendencja panowała i w zakresie żyta i jęczmienia młynarskiego, tj tych zbóż, które służą do żywienia inwentarza żywego. zwłaszcza trzody chlewnej. Jęczmień browarny w bież. kampanji zbożowej nie cieszy się powodzeniem, a ceny przez cały czas były bardzo niskie.

Dla rolnika bardzo ważne są dwa pytania:

czy tendencja mocna potrwa czas dłuższy i czy może ona doprowadzić do wydatnej zwyżki cen?

Co do pierwszego pytania, to zdaje się, że tendencja obecna powinna potrwać aż do zakończenia siewów wiosennych, tj. około 2 miesiące, kiedy wyjaśnią się zapasy zbóż, znajdujących się w posiadaniu mniejszej własności rolnej.

Na rynku krajowym za 100 kg. w zł.: w Warszawie pszenica 21.25 — 21.75 (20.00 —20.50), żyto 12.50—12.75, jęczmień browarny 15.00 — 15.50, jęczmień kaszany 14.26 — 14.50 (14.00—14.25) owies 14 25 — 14.50;

w Poznaniu pszenica 19.25 — 19.50 18.25 — 18.50), żyto 12.50 — 12.75 (12.40 — 12.65) jęczmień browarny 14 25 — 15.00, jęczmień kaszany 13.25 — 13.50, owies 14.00 — 14.25.

Z kraju

Ładna porcja kiełbasy

ŚWIĘTOCHŁOWICE. 38-letni Bernard Narwrath włamał się do składu rzeźnickiego Ewalda Kergiera w Brzezinach Śl. przy ul. 3 Maja. Nawrath wyłamał żaluzję, wybił szybę w oknie i dostał się do składu. Tam przygotował 60 kg. kiełbasy, zapakował ją i już miał wychodzić z łupem, gdy zauważył go policjant i przytrzymał go na gorącym uczynku. Nawratha aresztowano.

Szczęście w nieszczęściu

POZNAŃ. Wczoraj przy ulicy Libelta nastąpiła gwałtowna eksplozja stacji benzynowej. Siła wybuchu była tak wielka, że jedna z płyt chodnika została odrzucona na odległość 100 mtr. Szczęśliwym trafem wypadek zakończył się bez ofiar.

Okropny wypadek

STRZELNO. We wsi Giechrz trzyletnia córeczka tamtejszego rzeźnika wpadła do wrzątku przygotowanego do parzenia zabitych świń. Dizecko poniosło śmierć na miejscu.

Przeludnienie w Gdyni

GDYNIA. Referat statystyczny komisarjatu rządu podaje, że na dzień 31 grudnia 1935 r. Gdynia liczyła 80 tysięcy mieszkańców w stosunku do 38 tysięcy izb mieszkalnych, co oznacza, że na każdą izbę przypada aż 2,2 mieszkańców. Dane powyższe świadczą o istniejącej dobrej konjunkturze dla budownictwa mieszkaniowego.

Kolosalne zaspy śnieżne

KOŁOMYJA. Na pograniczu polsko—rumuńskiej szalała tak silna zamieć śnieżna, że wiele pociągów ugrzęzło w zaspach. Jeden z pociągów po stronie rumuńskiej wskutek olbrzymich mas śniegu wykoleił się. Zaspy śnieżne dochodzą do wysokości trzech metrów.

DYSPROPORCJE i środki zaradcze

Były minister skarbu Ignacy Matuszewski na dzień otwarcia wielkiej narady gospodarczej w stolicy poddał pod rozwagę czynnikom obradującym następujące cztery dysproporcje, powodujące zahamowanie polskiego aparatu wytwórczego:

A więc dysproporcja między cenami produktów rolnych i produktów przemysłowych. Dysproporcja ta hamuje wymianę między wsią i miastem, zmniejszając ilość towarów przemysłowych wymienianych na płody rolne, hamuje tedy zarówno rozmiar wytwórczości przemysłowej, jak i obniża stopę życia wsi — hamuje wreszcie samą możliwość uprzemysłowienia Polski, co jest jak to powtarzamy od lat, głównem bodaj zadaniem strukturalnem gospodarki polskiej. Dla tego przecież celu (kapitalizacja wewnętrzna jako baza uprzemysłowienia) — rząd trwa przy stałości waluty.

Druga dysproporcja: między całością dochodu narodowego i obciążeniami publicznemi. Zbliżamy się do stanu, gdzie co trzeci zarobiony grosz zabierany jest na potrzeby zbiorowe. Potrzeby te są olbrzymie — ale zaspakajamy je coraz gorzej, gdyż zbyt wielkie obciążenie podatkowe wpływa hamująco na wzrost produkcji, a więc na rozmiar samego dochodu. Szczególniej rażąca jest ta dysproporcja w tej gałęzi wytwórczości, której dochód spadł niemal do jednej trzeciej — to jest w rolnictwie.

Trzecia dysproporcja — to dysproporcja między rentownością produkcji zarówno przemysłowej, jak i rolnej a rentownością kapitałów pieniężnych. Np. rentowność domów obliczana jest w Polsce maksimum na 6 proc. Ale papiery oparte na tych właśnie domach niosą do 10 proc. Jest to dysproporcja zabijająca wszelki prywatny ruch inwestycyjny i utrudniająca (bo podrażająca) wszelkie publiczne inwestycje. Hamuje więc wzrost sił wytwórczych kraju.

Czwarta dysproporcja — będąca w znacznej mierze, acz niecałkowicie przyczyną dysproporcji wymienionych poprzednio — to różnica między siłą nabywczą pieniądza w roku 1926—1929 — i dziś. Ta dysproporcja stwarza nieusprawiedliwioną gospodarczo deficytowość wszystkich niemal warsztatów produkcyjnych, które korzystały w większych rozmiarach z kredytu.

Aby usunąć wyliczone dysproporcje b. min. Matuszewski utrzymuje, że winny być wydane następujące specjalne zarządzenia:

1-o ograniczenie korzystania z rynku pieniężnego przez gospodarkę publiczną, gdyż zadłużanie się ciał publicznych stanowi główną przyczynę drożyzny kredytu w Polsce, a przez to poważną przyczynę braku prywatnego ruchu inwestycyjnego, niskich cen ziemi, niskich płac robotniczych i wielu innych ujemnych zjawisk.

2-o zakończenie konwersji długów przedkryzysowych, w szczególności długów rolniczych. Stan w którym do szeregu ustaw oddłużeniowych brak w ciągu długich miesięcy rozporządzeń wykonawczych — nie może być uznany za normalny.

3-o rozwiązanie karteli surowcowych a w szczególności węglowego i żelaznego, gdyż ich istnienie w bardzo poważnym stopniu utrudnia zamknięcia nożyc między cenami przemysłowemi i rolnemi.

4-o podjęcie rewizji istniejącej taryfy celnej w kierunku jej obniżenia, tam gdzie stanowi ona o nadmiernej wysokości cen artykułów przemysłowych. (Usunięcie „renty kontyngentowej" uważamy za zrozumiałe samo przez się).

5-o zniżka obciążeń publicznych. Rozumiemy to w ten sposób, iż w miarę zmniejszenia wydatków ciał publicznych, (— nad czem trzeba nadal uparcie i organicznie pracować) oraz w miarę ewentualnego wzrostu dochodów — obciążenia byłyby obniżane. aż do osiągnięcia równowagi między dochodem narodowym i obciążeniami publicznemi.

Ile wywieziemy węgla do Austrji

Kontyngent przywozowy dla węgla (bez węgla dla kolei) ustalony zostal na miesiąc marzec r. b. w wysokości 59.925 tonn wobec 67.450 tonn w lutym rb.

Austrja przyznała Polsce kongengent w wysokości 41.250 tonn wobec 45.000 t. w lutym rb.

Ogólny kontyngent koksu na marzec wynosi 8.000 t. wobec 9.275 t. w lutym, z czego na Polskę przypada 2.400 t wobec 2.775 t.

Tętno chwili

ZAGADKA JAPOŃSKA.

Na Dalekim Wschodzie idzie gra o zwycięstwo dwuch światopoglądów, z których jeden reprezentuje czerwona Moskwa a drugi Tokio.

Światopogląd czerwonych dygnitarzy sowieckich jest powszechnie znany. Mało natomiast wiemy o tem, jaki ideowy motor porusza masę japońską, jakie to zasadnicze hasła i wskazania programowe nakazują Japonji wszczynanie walk, które mogą poważnie wstrząsnąć światem.

Japonja wierzy w swe światowe posłannictwo, wierzy w swą misję dziejową, której celem jest moralne i kulturalne odrodzenie świata.

Pół globu dzieli nas od kraju Wschodzącego słońca. Dzieli nas język, dzieli nas wielowiekowa przepaść kulturalna. Nic w tem dziwnego, że Europa patrząca na cesarstwo mikada, z trudem tylko z tych czy innych przejawów usiłuje wnioskować o istotnych sprężynach, jakie tem państwem i życiem jego obywateli kierują.

Są jednak momenty, w których żółty Sfinks japoński odsłania swoje oblicze i poczyna mówić językiem zrozumiałym — Tylko te momenty wymykają się z pod obserwacyj europejskich i nie są notowane tak, jakby je należało.

W dażeniach swoich ideowych japończycy chcą dać światu nową cywilizację. Chcą stopić w jednym tyglu kulturę Wschodu i Zachodu i chcą z niej stworzyć kulturę nową, Wierzą najgłębiej w to, że do takiej misji jest powołany tylko naród japoński i że tylko ten naród dokona tego wielkiego dzieła dla dobra ludów całego świata. To przekonanie, ta głęboka wiara jest dziś w Japonji niemal narodową religją. Japończycy uważają, że taka misja jest ich najświętszym obowiązkiem.

Ta japońska wiara w wielkie dziejowe posłannictwo, w rolę „zbawcy ludzkości" krzyżuje się zasadniczo z wiarą głoszoną przez czerwoną Moskwę. Dwa stanowska diametralnie różne, dwa wrogie sobie światopoglądy, dwa odrębne w swojej konstrukcji moralnej i kulturalnej światy.

Terenem, na którym przedewszystkiem chce realizować Japonja swoją dziejową misję, są Chiny i cały wschód Azji. Na tym terenie ściera się Japonja nietylko ideowe ale i fizyczne z Sowietami.

Nic też dziwnego, że walka z komunizmem i walka z Sowietami jest dziś naczelnem hasłem narodowych kół japońskich

(I. K. C.)

2000 samochodów i motocykli

importowanych ma być w r. b. do Polski

Donoszą z Berlina, że w niedługim już czasie ma przybyć na rynek Polski blisko 2000 samochodów i motocyklów niemieckich. Przywieźć je mają najpoważniejsze niemieckie koncerny, ciekawe więc będzie, poinformować się, jak przedstawiają sobie eksporterzy niemieccy wywóz samochodów do Polski właśnie teraz, kiedy w Polsce budzić się zaczyna motoryzacja, kiedy fabryki w Anglji i Ameryce interesować się już zaczynają montażem czy nawet produkcją na naszym terenie.

Zapytani w tej sprawie kierownicy eksportu kilku większych fabryk niemieckich oświadczają, że niemiecki przemysł pojazdów mechanicznych od dłuższego już czasu obserwuje rynek Polski mając zamiar rozwinąć szerszy eksport na nasz teren.

Zasadniczą trudnością, zdaniem eksporterów — jest sprawa rozrachunków. —

Dziś jeszcze fabryki nie wiedzą nic pewnego. Przypuszczają tylko, że rachunki płatne będą w walutach obcych a w pewnych tylko wypadkach w markach, po uzyskaniu specjalnych pozwoleń.

Sądząc z nastrojów, niemiecki przemysł samochodowy zdaje sobie sprawę nietylko z trudności sprzedaży swych wozów na rynku polskim ze względów płatniczych, ale również ze względów technicznych. Mianowicie wozy niemieckie posiadają pewne cechy konstrukcyjne, które poważnie zmniejszają ich szanse w sprzedaży u nas w zestawieniu z wozami np. amerykańskiemi.

Przedewszystkiem wozy niemieckie nie są produkowane w większych serjach, a więc muszą być droższe od amerykańskich.

Pozatem silniki ich samochodów są o wiele mniej wydajne od silników maszyn amerykańskich. I jeszcze jedno: o ile wozy z Ameryki posiadają ogumienie na nasze drogi odpowiednie, o tyle wozy niemieckie posiadają opony w większości wypadków półbalonowe, a więc na nasze drogi niedostateczne.

Inaczej przedstawia się sprawa z motocyklami niemieckiemi.

Tu trzeba wziąć pod uwagę kilka typów, które uważane są dziś za najlepiej opracowane na świecie. Do dziś rynek nasz opanowany jest przez motocykl angielski. Przypuszczać jednak już dziś można, że w razie wejścia na nasz rynek motocykla niemieckiego, przedstawiciele maszyn angielskich znajdą się w dość ciężkiej sytuacji.

Z samochodów niemieckich wchodzą w rachubę przy sprzedaży w Polsce przedewszystkiem wyroby koncernów:

Adam Opel, Mercedes Benz, Auto Union i Adler. Wszystkie te firmy zamierzają eskportować maszyny o średnim litrażu.

Nie biorą diet

Najtańszym parlamentem na świecie jest parlament wyspy ks. Edwarda, należącej do Kanady. Wszyscy posłowie zrezygnowali z diet, a koszt utrzymania parlamentu wynosi 5 funtów rocznie

Rzemiosło w Zagłębiu Dąbrowskiem

Najwięcej jest szewców, krawców i rzeźników

Nad rozwojem rzemiosła polskiego w Zagłębiu Dąbrowskiem łącznie z powiatem zawierckiem czuwają radcowie kieleckiej izby rzemieślniczej.

Celem zapoznania się z losem i stanem polskiego rzemiosła w Zagłębiu współpracownik redakcji „Expresu Zagłębia“ przeprowadził na ten temat specjalne wywiady z radcą Wł. Mazurem, radcą Siłuszkiem, radcą Zającem i przewodniczącym niektórych cechów rzemieślniczych.

Według zebranych relacyj, sytuacja przedstawia się następująco: Rzemiosło polskie nietylko w Zagłębou, ale i w całem województwie kieleckiem stanowi bardzo poważny czynnik w życiu gospodarczem, a pod względem ilości warsztatów nasze województwo zajmuje niemal pierwsze miejsce w Polsce.

Dane statystyczne wykazują, że władze starościńskie wydały

zgórą sześć tysięcy rejestracyjnych kart rzemieślniczych.

Rzemiosło polskie oprócz, kryzysu, jaki objął cały prawie świat niedomaga na

CIĘŻKĄ CHOROBĘ ZWANĄ POWSZECHNIE PARTACTWEM.

Konieczne więc jest dla podniesienia kultury rzemiosła do wyższego poziomu, wypowiedzenie wojny temu partactwu.

Grupa budowlana

W zawodzie tym zdarza się, że robotę z zakresu budownictwa przyjmuje niefachowiec. Zachodzi wówczas obawa, aby fuszerskie i niefachowe nastawienie roboty nie spowodowało wypadku z ludźmi.

Wykwalifikowanych majstrów budowlanych w Sosnowcu jest 30, w Dąbrowie 18, w Będzinie 20 i w gminach powiatu 15.

Brukarzy jest ogółem 4, kamieniarzy — 16, szklarzy — 36 (w Sosnowcu 11) zdunów 26 w tem Sosnowiec 18. malarzy w Sosnowcu 64 w innych miastach 70 i we wsiach 21, lakierników 6.

Przewodniczącym cechu grupy budowlanej jest p. Bednarek.

Grupa drzewna

Ogółem w tym zawodzie pracuje w powiecie 470 osób, w tem na Sosnowiec przypada 148 w powiecie 85 i na wsiach 227 osób.

W zawodzie tym pracuje najwięcej stolarzy ogółem w powiecie 362, najmniej koszykarzy —2 i instruktorów muzycznych — 1. Grzebieniarstwo i rzeźbiarstwo nie notowane.

Bednarzy 16 i cieśli 64.

Grupa włókiennicza

W Sosnowcu 444 osób, w innych miastach 595 i we wsiach 106 osób.

Czapników w Sosnowcu — 26, w innych miastach 38 i we wsiach — 3.

Najwiecej jest krawców, gdyż około 1000 osób, w tem na Sosnowiec przypada 340 krawców

Najmniej jest bandażowników —1 i powroźników — 9, tapicerów w Sosnowcu jest 24, we wsiach 4, kuśnierzy w Sosnowcu jest 33.

Grupa metalowa

W grupie metalowej najliczniej reprezentowani są ślusarze — 145 osób. (Sosnowiec — 67). Drugie miejsce zajmują blacharze 140 osób. (Sosnowiec 58 osób).

Na trzeciem miejscu — kowale — 115 osób (Sosnowiec 35 kowali).

Dalej idą zegarmistrze — 75 osób w tem Sosnowiec — 27, złotnictwo — w powiecie 16. Bardzo skromnie reprezentowane są zawody: tokarstwo, grawerstwo, mosiężnictwo i pilnikarstwo.

Grupa skórzana

W grupie skórzanej najliczniej reprezentowani są szewcy —jest ich bowiem ogółem w całym powiecie zgórą 900 osób, w tem na Sosnowiec przypada 285 szewców, na wsie 140 pozostała ilość w innych miastach. Drugie miejsce zajmują cholewkarze — 160 osób w tem na Sosnowiec przypada 75. Dalej idą rymarze (32), introligatorzy (29). Brakuje garbarzy i rękawiczników.

Grupa spożywcza

Tu najliczniej reprezentowani są rzeźnicy 665 osób, w tem na Sosniwiec przypada 180 rzeźników. Bardzo licznie reprezentowane jest piekarstwo— 390 osób w tem Sosnowiec — 97 osób.

Dalej idą cukiernicy 80 osób, wędliniarze 60 osób. Nie notowane piernikarstwo.

Gruna usług osobistych

Najlicznicj reprezentowani są w tej grupie fryzjerzy.

W Sosnowcu — 80 fryzjerów, Dąbrowa — 45, Będzin — 50, Czeladź — 15 i w powiecie 50. Drugie miejsce zajmują fitografowie — 37 w tem Sosnowiec — 20.

Jak widać z ogólnego zestawienia **to najliczniej reprezentowany jest zawód szewski. Zestawienie wykazuje że**

CO PIĄTY RZEMIEŚLNIK TO SZEWC.

Grupa skórzana znajduje się jednak gospodarczo w najgorszem położeniu w stosunku do pozostałych zawodów rzemieślniczych. Przyczyny tego kiepskiego położenia gospodarczego całej grupy skórzanej a w szczególności rzemiosła szewskiego są: **konkurencja obuwia fabrycznego zarówno krajowego i zagranicznego, konkurencja nakładców t. zw. obuwników, dalej chałupnictwo oraz nielegalnie prowadzenie rzemiosło.**

Drugie miejsce z pośród ogólnego zestawienia zajmują zakłady krawieckie. W rzemiośle krawieckim daje się odczuwać konkurencję warsztatów chałupniczych, anonimowych, prowadzonych przeważnie przez pracowników krawieckich nie mogących znaleźć zatrudnienia w legalnych warsztatach rzemieślniczych Dużą konkurencję krawcom czynią magazyny ubiorów krawieckich męskich i damskich.

Trzecie miejsce zajmują rzeźnicy. Liczba warsztatów utrzymuje się. Przez zubożenie konsumenta głównie pracownika fizycznego również i rzeźnicy i wędliniarze na tem cierpią.

W całym powiecie będzińskim są 52 cechy.

Należy jednak zaznaczyć, że podane przez nas dane statystyczne, dotyczą wyłącznie rzemieślników zarejestrowanych w poszczególnych cechach. Jak się jednak dowiadujemy, to poza cechami nierejestrowanych rzemieślników jest prawie że dwa razy więcej niż rejestrowanych.

O-ski.

RADJO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

Niedziela, 1 marca.

9.00 Sygnał czasu. 9.03 Gazetka rolnicza. 9 40 Dziennik poranny. 10.00 Nabożeństwo z Katedry Św. Stanisława Kostki w Łodzi. 11.57 Sygnał czasu. 12.15 Poranek muzyczny. 13.00 Teatr Wyobraźni W kraini przeszłości. 14.00 Dzieci fragment z powieści Jana Brzozy. 15 10 Sprawy rolnicze. 15.45 Jak tam ze zdrowiem na przedwiośniu. 16 00 Sprawa Antosi. 16.20 Na polską nutę. 16.4 Sprawy przemysła i handlu. 17.05 1000 taktów muzyki 17.45 Trochę śmiesznych wierszyków. 18.00 Recital fortepianowy. 18.30 Teatr Wyobraźni słuch. pt. Gospodarz i parobek. 19.45 Co czytać. 20 00 Na wesołej lwowskiej fali. 20.30 Wokalne utwory klasyczne. 20.45 Wyjątki z pism Józefa Piłsudskiego. 20.50 Dziennik wieczorny. 21 00 Wspomnienie o Straussach. 21.10 Koncert straussowski. 22.00 Podróżujmy. 22.30 Muzyka lekka. 23.00 Wiadomośc meteorologiczne.

KATOWICE.

Niedziela, 1 marca.

9 15 Płyty. 9.50 Program na dzień bieżący. 12.03 Co słychać na Śląsku. 14.20 Płyty. 15.00 W podbiegunowej samotni. 15 10 Płyty. 15.22 Warunki zbytu zwierząt rzeźnych. 15 35 Płyty. 19.00 Program na dzień następny. 19.10 Wiadomości sportowe. 19.15 Koncert reklamowy. 19.25 Bery i bojki śląskie.

PROGRAM DLA WSI PRZYNIESIE NASTĘPUJĄCE POGADANKI.

Poniedziałek: 2 marca — godz 12.15 pogadanka dla młodzieży.

Wtorek: 3 marca — godz. 18.55 Skrzynka rolnicza.

Środa: 4 marca — godz. 18 55 Półpoście

Czwartek: 5 marca — godz. 18.55 Nowiny leśne.

Piątek: 6 marca — godz. 18.55 Skrzynka rolnicza

Sobota: 7 marca — godz. 12.15 Przegląd rolniczej prasy.

13 postulatów drobnego kupiectwa

Przedłużenie godzin handlu w dni przedświąteczne nie dało spodziewanego rezultatu

Na ostatniem posiedzeniu zarząd związku drobnego kupiectwa i przemysłu chrześcijańskiego w Sosnowcu, postanowił zwrócić się do rady polskich organizacyj kupieckich w Sosnowcu z następującemi postulatami.

1. Uchylić ustawę o egzekwowaniu należności tym, którzy zarabiają 100 miesięcznie, o której w swoim czasie związek wniósł rezolucję na zjeździe w Krakowie.

2. Obniżyć upomnienia skarbowe z zł. 1.50 na 50 gr., która to sprawa była już poruszana na konferencji gospodarczej w ratuszu.

3. Obniżyć cenę świadectw zdrowia z zł. 3 na 1.50, ponieważ w obecnych czasach drobne kupiectwo nie jest w stanie płacić zł 3 oraz przestrzeganie dni i godzin urzędowania przez lekarzy w ośrodku zdrowia, gdyż z tego powodu związek otrzymuje liczne skargi od swoich członków.

4. Obniżyć cenę soli w hurcie ze zł. 30 na 27 zł. Do obecnej ceny hurtowej soli zł. 30 dochodzi dowóz, który wynosi w mieście 50 gr., a poza miastem jeden złoty, oraz torebki, których jeden kg. kosztuje 50 gr., co powoduje przecież stratę, a tem samem obniża i tak minimalny zysk kupca. Do tego dochodzi jeszcze pewien procent na rozwagę, co w konsekwencji pociąga za sobą, że kupiec nic nie zarabia na tym artykule, a jest tylko zwykłym pośrednikiem między monopolem a konsumentem. Wobec takiej kalkulacji, związek domaga się obniżenia ceny hurtowej soli ze zł. 30 na 27.

5. Obniżyć cenę nafty z gr. 33 na 31. Wobec tegi, że kupiec często musi mierzyć jeden litr nafty na 8 części, przytem stale używa mydła i ręcznika oraz przy tak małych ilościach pewna część nafty się rozlewa bezużytecznie.— Związek przeto domaga się obniżenia hurtownej ceny nafty na 31 gr.

6. Uznać rzeczoznawców z miejscowych organizacyj kupieckich przy zeznaniach podatku obrotowego i dochodowego, gdyż podani przez organizację rzeczoznawcy najlepiej znają każdego płatnika.

7. Przyznać świadectwa IV kat. pół czwartej tym płatnikom, którym urzędy skarbowe świadectw tych odmówiły, a którzy jednak zasługują na to, o czem organizacje mogą poświadczyć.

8. Związek domaga się zwolnienia z podatku od lokali tych płatników, którzy mają IV kat. świad. przem., a zajmującym jeden lokal sklepowy i jeden lokal mieszkaniowy, oraz obniżyć podatek od lokali tym płatnikom IV kat., którzy zajmują jeden lokal sklepowy i pokój z kuchnią.

9. Umorzyć podatek kryzysowy tym płatnikom. co mają już umorzony podatek dochodowy.

10. Obniżyć stopę podatkową podatku obrotowego do wysokości, jaką płacą przedsiębiorstwa przemysłowe, tj. do wysokości 1.4 proc., gdyż przedsiębiorstwa handlowe niższych kategoryj zostały pokrzywdzone tembardziej, że zniesienie opłaty stemplowej od rachunków żadnych ulg drobnemu kupiectwu nie dały, ponieważ nie prowadząc ksiąg handlowych, a robiąc drobne zakupy, nie bierze się ani nie wystawia żadnych rachunków.

11. Ograniczyć czas trwania targów w halach do dwuch dni w tygodniu oraz ilość godzin w poszczególne dni od godz. 7-ej rano do godz. 12-ej w południe, a nie jak dotychczas, gdyż handel w tychże halach odbywa się bez żadnych ograniczeń.

12. Przedłużyć godziny handlu w soboty i dnie przedświąteczne do godz. 8 wieczorem, a nie jak dotychczas, do godz. 9 wieczorem, gdyż kupiectwo chrześcijańskie zamiast zarabiać — traci na tem, ponosząc koszta oświetlenia, opału itp, natomiast klientela w tak późnych godzinach żadnych zakupów nie robi.

Już jutro „Pan Twardowski“ na ekranie

Najpiękniejsza nasza legenda o PANU TWARDOWSKIM — została ujęta nareszcie w kształt filmowy.

Zrealizował „Pana Twardowskiego“ reżyser Henryk Szaro wg. oryginalnego scenarjusza Wacława Gąsiorowskiego i Anatola Sterna Muzykę skomponował Jan Maklakiewicz

W rolach głównych wystąpią: Znicz, Brodniewicz, Jaracz, Samborski, Junosza-Stępowski, Józef Węgrzyn, Marja Bogda, Marja Malicka, Elzbieta Barszczewska, Zofja Lindorfówna, Mieczysława Ćwiklińska, Kurnakowicz, Sielański, Małkowski i in.

Nareszcie więc ekran ukaże na barwnem tle renesansu, polskiego szlachcica - czarnoksiężnika, który zaprzedał duszę djabłu, wywołał ducha Barbary Radziwiłłówny przed królem Zygmuntem rozrzucał złoto z Wieży Marjackiej, latał na kogucie, miał nieszczęście być mężem słynnej „Pani Twardowskiej“ i wreszcie zawisł na księżycu.

Realizacja „Pana Twardowskiego“ będąca ewenementem w naszej produkcji filmowej, wzbudza ogromne zainteresowanie wśród najszerszych rzesz miłośników kina, teatru i literatury, to też niewątpliwie wszyscy stawią się gremjalnie na premierę w kinie „Zagłębie“ w Sosnowcu.

EXPRES LITERACKI

Kontredans ortograficzny skończy się

Nowe zmiany w pisowni uchwalone przez Akademję

Na IV posiedzeniu pełnego komitetu Ortograficznego Polskiej Akademji Umiejętności uchwalono:

1 Uniezależnić pisownię wyrazów typu diecezja od rozróżniania początkowej, środkowej i końcowej pozycji zgłoski w wyrazie oraz od odróżniania rodzimego czy obcego pochodzenia odnośnych wyrazów i pisać w nich j po spółgłoskach s, z, c, t, r i l, natomiast i po n, p, b, f, w, m, k g, ch, h, np. sjesta, azjatycki, emocja, tjara, Etjopja, hostja, djecezja, Holandja, drjakiew, Marja, Italja Anglja, natomiast Dania, mania, kosynier, inżynier, turniura, piuska, ekspiacja, kopia, biolog, folia, fiołek, atrofia, wiatyk, awiatyka, miazmat, chemia, Kiachta, religja, Antjochia Hieronim, i t. p. Jest to pisownia prawie zupełnie zgodna z pisownią Akademji sprzed r. 1918, tylko, że ówczesne y zastąpiono przez j; różnica zachodzi tylko w pisaniu j po i. — Wyrazy, któreby przez pisanie j stały się wbrew wymowie jedno zgłoskowemi, pisze się przezyj,np. Syjon, Syjam, cyjan. Tryjest, tryjre, tryjumf. — Nie rozróżnia się dopełniacza liczby mnogiej rzeczowników obcych na -ia, -ja, od dopełniacza liczby pojedyńczej, np. tych linji, tej linii kwestii kwesji lokacji. arji i t. p.

2. W pisowni s, z, czy ś, ż, przed wargowemi miękkiemi ustalono w nagłosie: s- przed fi-, np. sfinks, z- przed bi-: zbiec, zbiór, ź,albo z- przed mi-, wi- według wymowy: śmiech, śnigus, zmiąć, zmienić, świadek, święto, związać, zwierz, s- przed pi-: spiąć, spisek, Spisz, spiż, od czego wyjątki: spieszyć pospiech, albo. śpieszyć pośpiech, tylko spieszyć (kawalerję), stale natomiast śpiew z pochodnemi i śpi, śpiaczka, śpioch. W środku wyrazów -s- -z np. nazwisko, Wyspiański, kosmiczny, w izbie, w paśmie, w idealiźmie. Erazmie; wyjątek. piśmienny, w piśmie.

3. Przedrostek z- pisze się według wymowy: przed bezdźwięcznemi twardemi jako s?: stok, stoczyć, stąd, sprostać, skąd, sczesać, sczernieć; przed bezdźwięcznemi miękkiemi jako ś-: ścierać, ścieszyć, ściemnieć; przed dźwięcznemi twardemi i miękkiemi jako z: zgubić, zbawić, zrzynać, zżąć, zdziwić, zdzierać, zlepiać, zniżyć: wyjątek: z- przed s, ś, sz, np. zsunąć, zsinieć, zszyć, i przed h, np. zbardzieć.

4. W wyrazach zapożyczonych obce ge, oddaje się przez ge, naprzykład: hegemonja, wegetacja, agent, legenda, Gerwazy, Genewa: tu należą łac. i greckie z geo-, gen-: geografja, geneza itp. W nielicznych tylko zapożyczeniach pisze się gie: a) w rzeczownikach obcych pospolitych zakończonych w mianowniku na -gie, gier, -gierz, jak cyngiel, magiel, rygiel, żagiel, blagier, ogier, szwagier, pręgierz, co dotyczy także ich pochodnych b) w wyrazach: Angielka, angielski, giełda, giemza, giermek, Giewont, magierka, magiera, Walgiera, c) w nazwach własnych pochodzenia litewskiego: Jagiełło, Giedymin, Giełgud, Olgierd.

5) W pisowni łącznej i rozdzielnej grup wyrazowych dążono do ściślejszego niż dotąd ujęcia tego niezmiernie skomplikowanego materjału. Postanowiono:

a) Przymiotniki złożone pisać razem, np. staropolski, późnojesienny, górnolotny, łącznika używać w takich wypadkach jak biało - czerwony. historyczno - literacki, południowo - wschodni, staro - cerkiewno - słowiański. Ale razem: głuchoniemy, jasnowidzący, żelazobetonowy.

b) Wyrażenia składające się z dwu lub kilku wyrazów, zwlaszcza z przyimka i rzeczownika, przymiotnika, zaimka, zasadniczo pisać rozdzielnie bez względu na ich znaczenie przysłówkowe lub przenośne. Ale poczyniono dużo wyjątków szczegółowych dla wypadków, których łączna pisownia jest tradycją utrwalona, np. na przykład, na powrót, na prawdę, na kształt, ale doprawdy, naprzód, nareszcie, nadal; z cicha, za młodu, po ludzku, ale zgoła, zwolna, pomału; na wprost do dziś, ale dopóki, dopóty: na co, po cóż, ale dlaczego, dlatego; dzień dobry. dobry wieczór, ale dobranoc itp. Niektóre szczegóły muszą jeszcze podlec szczegółowemu zbadaniu.

c) Formy bym, byś, by, byśmy. byście pisze się oddzielnie prócz w spójnikach aby, żeby, ażeby, iżby, gdyby, jakby... oraz w partykułach, niby. aby. Np. chodzilibyście, robił bym do Krakowa byśmy pojechali, w tym kapeluszu byś na ulicę nie wyszedł (a nie w tym kapeluszubyś na ulicę nie wyszedł) itp.

d) Pisze się razem wszelkie przyimki złożone z samych przyimków. np. poza, ponad, zdan, spod, spoza, oraz złożone z przyimka i części rzeczownikowej -bok, -koło (-koła), -miast, -między. -śród, -wnątrz, -nadto zaś wbrew i wskutek.

6. Co do użycia wielkich i małych liter uchwalono:

a) Wielkiemi literami pisać tytuły gazet i czasopism z wyjątkiem wewnętrznych przyimków i spójników. np. Przewodnik Naukowy i Literacki, Prosto z Mostu itp.; jeśli tytuł czasopisma jest zdaniem, to tylko pierwszy wyraz pisze się wielką literą, np.: Ja to potrafię. W tytułach książek i utworów literackich tylko pierwszy wyraz wielką literą.

b) W nazwach geograficznych i topograficznych złożonych z dwu lub więcej wyrazów, wyraz pospolity np. góra, pasmo, nizina, jezioro, morze; pisać również wielką literą, jeśli go nie można opuścić bez zatraty znaczenia nazwy własnej, np. Góra Królowej Bony, Wyżyna Małopolska. Pojezierze Pomorskie, Morze Czarne Ocean Atlantycki, Wyspy Towarzyskie, Półwysep Apeniński, Puszcza Niepołomnicka, Kopiec Kościuszki.

Ciągłe zmiany w pisowni polskiej mają wreszcie ustać przed Wielkanocą W tym bowiem terminie obiecane jest zakończnie prac nad polską pisownią

Uczestnicy ostatniej maskowej wieczornicy karnawałowej, urządzonej przez jeden z zakładów dla umysłowo chorych, zajadaja z apetytem gulasz z parówkami.

HONORARJA KIPLINGA

Pieniądz nie miał wpływu ani na niego, ani na jego prace

Zmarły poeta i powieściopisarz angielski Rudyard Kipling zawdzięcza swą karjerę literacką słobemu wzrokowi. Gdyby nie oczy, byłby może sławnym generałem, pisującym w wolnych chwilach wartościowe utwory.

Po ukończeniu szkoły wojskowej w Anglji młody Kipling wraca do Indyj (tam bowiem urodził się w Bombaju 30 grudnia 1865 r.). Służba w garnizonie wojskowym pozwoliła pisarzowi poznać charakter brytyjskiego „Tommy“ żołnierza, szeregowca, jak nikt przed tem, ani do chwili obecnej tego nie zrobił.

Za swe pierwsze dzieło „Pożegnalne piosenki“, które wydał, gdy liczył zaledwie lat 21, otrzymał 500 rupee, czyli około 185 dolarów. Później jednak dzieło to przyniosło około 100.000 dolarów tak autorowi, jak i wydawcom.

Po ukończeniu tury po Stanach Zjednoczonych, poeta zaofiarował swe wrażenia z podróży pismu „San Francisco Examinerowi“, — lecz redaktor odrzucił je, uważając, że raziło w opisach zbytnie gadulstwo A Kipling żądał tylko 20 dolarów za każde dwie szpalty, jakie codziennie miały się w piśmie ukazywać. Później jednak Noble opublikował „Proste opowieści o pagórkach“, co zapoczątkowało sławę Kiplinga w Stanach Zjednoczonych.

Kipling był zawsze uosobieniem skromności. Nie cierpiał hołdów i uwielbienia, składanych pod jego adresem. W Anglji powstało z pośród wielkiej rzeszy jego zwolenników „Towarzystwo Kiplinga“, które niejednokrotnie przysyłało mu pozdrowienia i gratulacje, a Kipling nigdy im na te hołdy nie odpowiadał.

Do wybuchu wojny światowej Kipling wydawał regularnie jedną książkę każdego roku. „Księgi dżungli“, zostały napisane dla jego syna Johna który później zginął na froncie

Prawie każda nowa książka Kiplinga przynosiła wielkie zyski. Pieniądz jednak nie miał wpływu ani na niego ani na jego prace.

Pewnego razu któryś ze studentów dowiedziawszy się, że sławnemu pisarzowi płacą po szylingu od słowa, chciał sobie z Kiplinga zażartować i posłał mu szylinga z prośbą następującą: — Proszę mi przysłać jedno swoje słowo. Kipling odpisał w liście: „Dziękuję“.

Książka na czasie

„Czternaście lat“—Michała Sokolnickiego

Nakładem Instytutu Badania Najnowszej Historji Polski, ukazała się w ostatnich dniach nowa książka **Michała Sokolnickiego pt. „Czternaście lat“**, zawierająca wspomnienia autora z pracy niepodległościowej, prowadzonej w latach przed wojną światową przy boku Józefa Piłsudskiego.

Michał Sokolnicki rozpoczyna wspomnienia swoje od najwcześniejszych lat młodości, poczem dokładniej już opisuje lata studjów zagranicą, więc naprzód w Paryżu. gdzie ucząca się młodzież styka się ze starym światem, światem „zmalałej powstańczej emigracji polskiej“, światem drażliwych konfliktów i zapleśniałych pojęć.

Po studjach paryskich, autor przebywa we Lwowie, potem w Poznańskiem i wszędzie bierze udział w życiu społecznem młodzieży, tak dla nas ciekawem. bo przecież w tych latach (1900—1904) wśród uniwersyteckich kolegów Sokolnickiego znajdujemy wielu przyszłych kierowników polskich walk o niepodległość.

Jeden z najciekawszych rozdziałów tej książki, to rozdział zawierający wspomnienia z lat 1904 i 1905 z pobytu w Zakopanem. Tam Sokolnicki bliżej zetknął się z Józefem Piłsudskim i na Jego rozkaz rozpoczął swą pierwszą poważną pracę polityczną, której celem było stowrzenie Skarbu Narodowego. Bardzo ciekawe są ponadto momenty zetknięcia się z Żeromskim, Wyspiańskim i innymi przedstawicielami ówczesnej polskiej elity intelektualnej.

Następne lata 1905 — 1907, czasy rewolucyjne, stanowia drugą cześć pracy. Autor staje się już wtedy jednym z wybitnych członków PPS. i utrzymując bliską styczność z ludźmi stojącymi u steru partji mógł w tej części podać nam sporo ważnych, nigdzie do tej pory niezapisanych wiadomości. Jako działający „w terenie“ mógł podać wiele szczegółów z życia konspiracyjnego i z nastrojów u dołu. Dzięki temu rozumiemy społeczne podłoże ruchu i konflikt jaki wytworzył się między tym dołem a Józefem Piłsudskim, zakończony rozłamem i utworzeniem „Frakcji Rewolucyjnej“.

Ostatnia część wspomnień Michała Sokolnickiego obejmuje czasy do roku 1913. Na początku tej części znajdujemy garść bardzo interesujących uwag o akcji pod Bezdanami. Są to przeważnie relacje samych uczestników, które, autor uzyskał od nich (nie wyłączając samego Józefa Piłsudskiego) wkrótce po akcji — Dalej zajmuje się autor przygotowaniami do tworzenia armji polskiej. Ostatni rozdział książki zawiera szczegóły kilku podróży autora z Galicji do Królestwa, z instrukcjami Komendanta Piłsudskiego. Najcenniejszemi w tej ostatniej części pracy, są wiadomości dotyczące osoby Józefa Piłsudskiego, z którym autor w tych latach współpracował bardzo blisko, stając się dzięki temu jednym z tych, którzy o planach, metodach pracy, wreszcie o codziennem życiu Piłsudskiego — najwięcej mogą powiedzieć.

Książka Michała Sokolnickiego, stanowi niezmiernie cenny przyczynek do najnowszej historji Polski, a poza tem daje interesujący opis umysłowego, społecznego i politycznego życia narodu w latach przedwojennych.

JAZDA NA PSACH

W rozmaitych krajach w rozmaity sposób człowiek poznał i oswoił domowe zwierzęta. Konia, osła i wołu zdobył w trawiast. stepach, gdzie początkowo polował na nie, idąc wśad za ich olbrzymiemi stadami. Sztuki chore, słabe lub młodziuchne brał pod opiekę do swoich ognisk, gdzie stawały się przyjaciółmi i domownikami człowieka. W podobny sposób zaprzyjaźnił się ze słoniem w „dżunglach" Indyj, z wielbłądem w piaskach Sahary, z ławą na wyniosłych grzbietach Kordyljerów.

Z psem zapoznał się najwcześniej. Razem z nim urządzał polowania na większe zwierzęta, a następnie dzielił się z nim zdobyczą. Pół - dzikie psy trzymały się naówczas stadami w pobliżu ludzkich obozowisk, czatując na wyrzucane im ochłapy i czekając na moment wspólnych łowów, do których spostrzegłszy zwierzynę, pierwsze dawały szczekaniem znak dwunogiemu swemu przyjacielowi, o wiele mniej czujnemu, bystrookiemu, lecz zato stokroć mądrzejszemu.

Do dziś dnia są plemiona rybacze, które nie mają innego domowego stworzenia oprócz psa. Wszyscy rybacy mieszkający na dalekiej północy, na pobrzeżach Oceanu Lodowatego, używają jedynie, jako siły pociągowej i pomocniczej — psów.

Zaprzęg psi składa się zwykle z sześciu psów, dwanaście psów równa się parze koni. W daleką podróż nigdy nie zaprzęga się do sanek mniej niż dwanaście psów, często zaprzęgają ich piętnaście, rzadko dwadzieścia, gdyż z taką sforą już trudno sobie dać radę. Sanki robią lekkie, długie i wąskie, na cienkich, płaskich, podobnych do „łyż" (nart). Płozy podpibają często fiszbinem, albo żebrami morsów. Pośrodku sanek sterczy pałąk, za który woźnica trzyma się, biegnąc obok sanek lub popychając je. Za dyszel służy długi, mocny rzemień, opatrzony co parę stóp pętlicami. O te pętlice zaczepia się zwykle kościanym kołeczkiem koniec szlei skórzanej, w którą ubrany jest każdy pies tak, że zaprzęg wygląda jak winogrono, gdzie każdy pies jest ziarenkiem, przymocowanym do wspólnej łodygi. Na szpicy tego grona biegnie pies - przodownik, najmędrszy, najwierniejszy i najsilniejszy pies z całej sfory. Od jego przymiotów zależy wartość całego zaprzęgu.

Przodownik musi cieszyć się poważaniem i posłuchem wśród towarzyszy, inaczej nie pobiegną za nim i będą gryzły się w czasie drogi. Niejednemu przedtem musi więc dobrze skórę strzepać, żeby nauczył się szanować jego warknięcia. Gdy na drodze poderwie się stado kuropatw, przebiegnie zając lub lis czy inna zwierzyna, sfora rzuca się za nim. Przodownik, ostrzeżony przez woźnicę, stara się towarzyszy nawrócić na właściwą drogę często szczekaniem udaje, że widzi zwierzynę w innej stronie, aby ich tam zwabić.

Dobry przodownik jest wysoce ceniony, kochany i wyróżniany przez swego pana, gdyż często od jego wysiłku i wierności zależy życie podróżnika w tych lodowych bezbrzeżnych pustyniach. Woźnica nie ma ani lejcy, ani bata. Kieruje głosem, okrzykami: — na prawo! na lewo! wprost! prędzej! stój!...

Kiedy woźnica chce sanie w biegu nagle zatrzymać, wbija w śnieg poza nóżką sani drewniany, okuty żelazem kołek, który orząc śnieg, działa jak hamulec. Tym samym kołkiem rzuca w biegu w nieposłuszne albo leniwe psy, a robi to tak zręcznie, że choć zwierzę uderzy, nigdy mu krzywdy nie zrobi. Rzucony kołek następnie w biegu z sanek podchwytuje. Wogóle woźnica psiego zaprzęgu ma dużo ruchu, często musi z sanek zeskakiwać, pomagać psom, biec obok nich i podniecać okrzykami. Gdy śnieg jest głęboki lub zaspiasty, musi na łyżach iść przed zaprzęgiem, torować, udeptywać drogę.

Najlepszą porą dla jazdy na psach jest wczesna wiosna, miesiąc marzec, kwiecień, kiedy śnieg, tając we dnie i marznąc w nocy, pokrywa się cienką warstewką gładkiego lodu. Po takim śniegu psy biegną, jak szalone, i można na nich zrobić 150, a nawet 200 kilometrów w ciągu dnia. W zwykłych warunkach przejazd dzienny na 12 psach, obciążonych 400 kilogramami bagażu, wynosi 60 — 70 kilometrów. Karmią psy w drodze zamrożonemi albo suszonemi rybami, przeważnie śledziami; dla 12 psów potrzeba od 50 do 70 dużych śledzi dziennie. Tłustym odpasionym zwierzętom dają mniej pożywienia, chudym, wyczerpanym — więcej. Gotują im strawę tylko w domu, lub na dłuższym postoju, w czasie drogi dostają psy ryby surowe. Do chat, do namiotów, ogrzanych pomieszczeń psy jazdowe wpuszczają bardzo rzadko, nakrótko i tylko po bardzo uciążliwej podróży w czasie najtęższych mrozów. Psy zawsze śpią na dworze, zakopane w śniegu. Gdy się uda podróżnikowi upolować jaką zwierzynę: dzikiego rena, niedźwiedzia, fokę — psy dostają wnętrzności i odnóża. Dlatego biorą zawsze gorący udział w ściganiu zwierzyny. W czasie biegu psy bardzo są podniecone, łatwo wszczynają między sobą zwady, kąsają się, a gdy spotkają inny jaki zaprzęg bójka gotowa,. W jednej chwili obie sfory zamieniają się w jakiś kulający się po ziemi, skomlący, warczący kłębek szerści, nóg, łbów, ogonów, splątanych w niemożliwy sposób. Rozwścieczone psy bardzo trudno doprowadzić do porządku, nigdy jednak w czasie największej nawet zapamiętałości nie rzucają się na swego pana. Kiedy opowiadałem psiarzom kołymskim o tem, że psy zjadły dwuch marynarzy amerykańskich, porwanych przez prąd i uniesionych w morze na wielkiej krze wraz z zaprzęgiem — nie wierzyli mi.

— To musiały być jakieś inne psy, nasze zdechną a pana nie ruszą, — odpowiadali mi.

Ludzie północy są dumni ze swoich psów. „Takich jak u nas — niema nigdzie", mówią.

— Może i mają rację... L. S.

BORYSŁAW

Czarni ludzie
z czarnemi rękoma
budują szyb.
Już ostatnie
słychać westchnienia
i świdrów skrzyp.
Wieża rośnie
do góry wysoko,
robotnicy oddychają głęboko,
oczekując z drżeniem
tej chwili,
kiedy ciemny płyn
tryśnie do nieba
i jak dym
rozleci się wokół.

Ostatnie nawoływania —
wieża wiertnicza czeka —
w gorączce oczekiwania,
kroplisty pot z czoła ścieka.
Nagle strumień
wystrzela do góry,
oddech lżejszy
napełnił piersi,
ciemna ropa
opadła chmurą
pod stopy czarnych wiertaczy.
I jak piękny wodotrysk-fontanna
ropa pod niebo trysła.
To czarny, dymiący i groźny
Borysław.

Wacław Mrozowski.

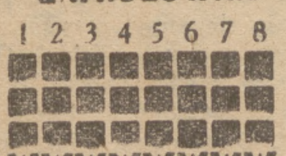
Rozwiązanie łamigłówki z dodatku z dnia 23 lutego:

MATEJKO

Książkę za dobre rozwiązanie otrzymał Musialik Zygmunt, Będzin, Małobądzka 144. Książkę wysyłamy Ci pocztą.

—oOo—

ŁAMIGŁÓWKA

1) Liga obrony powietrznej państwa (w skrócie)
2) Napój alkoholowy
3) Umarły inaczej
4) Śpiewa inaczej
5) Ziemia uprawna
6) Władca państwa monarchistycznego.
7) Łąki w Tatrach
8) Służy do ogrzewania mieszkań.

Kratki oznaczone krzyżykami dadzą rozwiązanie.

FIGIELEK REBUSOWY

(ułożyła „Czytelniczka z Zawiercia").

T

ZAGADKA

Wprost — rzeka, wspak — ryba,
No, zgadniecie chyba.

• • •

Dzisiaj przeznaczamy do rozlosowania 2 książki. Jedną za dobre rozwiązanie łamigłówki, a drugą za rozwiązanie figielka rebusowego i zagadki.

Odpowiedzi Redakcji

[Ha]lina S.: Dziękuję Ci bardzo za mi[ły] liścik i wiersz. Nie wiem czy ten zakaz, o którym piszesz, obowiązuje obecnie. Jeżeli tak — no, to trudno! Sądzę, że zrozumiesz mnie i nadal będziesz do nas pisała. Czekam.

Czytelniczka z Zawiercia. Z współpracy chętnie skorzystamy (patrz dzisiejszy dodatek).

Józiek L.: Odpowiedzi nieraz ze względów technicznych nie możemy zamieścić. Nie znaczy to jednak abyśmy Waszych listów nie czytali. Wynik losowania jest zupełnie niezależny odemnie.

Dzikuska z Sosn.: Dziękuję Ci za trochę krótki, ale zato miły list. Czekam na dalsze (dłuższe).

Różyczka z Sosn.: Łamigłówka jest dobra, może kiedyś skorzystamy z niej.

HUMOR

— **Poproszę o gotową bluzeczkę na moją figurę...**

POSŁUSZEŃSTWO

Wuj: — No, Karolku, kto z was najpilniej słucha mamusi?

Karolek: — Tatuś!

— **Posuń się kochanie krok w prawo aby cię całą objął objektyw.**

UCZMY DZIECI.

W muzeum pod rzeźbą Venus z Milo ojciec tłumaczy córeczce:

— Widzisz Jagusiu do czego doprowadza obgryzanie paznokci?

Gdy roztargniony speaker robi reportaż z ogrodu zoologicznego.

REZOLUTNY SYNEK.

Państwo Fircykowie wybierają się na bal. W pewnej chwili Piotruś, synek państwa Fircyków, zwraca się do ojca:

— Tatusiu, co to znaczy „minimum egzystencji"?..

Pan Fircyk spojrzał na żonę, która w tej chwili wkłada suknię balową i odparł:

— Widzisz, mój drogi, minimum egzystencji to jest suknia balowa twojej mamusi...

KRONIKA

Niedziela 1 Marzec

Dziś: Albina, Antoniny
Jutro: Heleny
Wschód słońca: 6.08
Zachód słońca 5.15

TEATR MIEJSKI w SOSNOWCU.

Dziś o godzinie 4.30 popol. poraz 9-ty ciesząca się niesłabnącem powodzeniem komedja Bus Feketego pt. „Trafika pani generałowej".

Wieczorem o godzinie 8 min. 30 powtórzenie świetnej komedji sowieckiej W. Katajewa pt. „Kwiecista droga", która na wczorajszem przedstawieniu spotkała się z dużem zainteresowaniem premjerowej publiczności.

Jutro o godz. 7-ej wieczorem, przedstawienie zakupione dla zespołów robotniczych. Dana będzie „Trafika pani generałowej".

Dnia 14 bm. odbędzie się jubileusz 30-letniej pracy artystycznej p. Wiktorji Arciszewskiej, która wystąpi w komedji de Fleurs'a i Caillavet'a pt. „Ładna historja".

KRONIKA OGÓLNA

— **OD WYDAWNICTWA.** Dotychczasowy naczelny redaktor „Expresu Zagłębia" p. Witold Fabrycy przestał pracować w naszem wydawnictwie.

— **ODCZYT W LEKTORJUM POWSZECHNEM.** W środę odbędzie się w lokalu przy ul. Warszawskiej 22 w Sosnowcu aktualny odczyt pt. „Współczesna Japonja". Odczyt wygłosi dyr Wł. Mazur. Wstęp dla starszych i młodzieży bezpłatny. Początek o godz. 7 wieczorem.

— **Z BANKU SPÓŁDZIELCZEGO.** Dowiadujemy się, że współzałożyciele spółdzielczego banku handlowo - przemysłowego sp. z ogr. odp. w Sosnowcu, p. dyr. **Paweł Gerard, dotychczasowy prezes rady nadzorczej tego banku i p. Wacław Tomczak, wiceprezes rzeczonej rady zrezygnowali z mandatów we wspomnianej instytucji.**

Dziś w kinie „Eden" wielki poranek przepięknego filmu pt. „Katastrofa Czeluskina" ze znakomitym prof. Ottonem Szmidtem. Ponadto bardzo wesoły nadprogram. Początek o godz. 11.30. Ceny miejsc 25—54 gr.

— **PRZEDSTAWIENIE W SOSNOWCU.** Stowarzyszenie pań miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Zagórzu filja Sosnowiec urządza dziś w sali szkoły powszechnej nr. 10, Okrzei 56, przedstawienie na program którego złożą się: wesoła komedja L. Bałuckiego „Radcy pana radcy" i balet dziewczynek. Dochód przeznaczony będzie na biedne dzieci.

— **ZBIÓRKA ULICZNA.** Lokalny komitet powiatowy funduszu pracy w Będzinie urządza dziś zbiórkę uliczną dla zasilenia funduszów na pomoc doraźną dla bezrobotnych i zwraca się z gorącym apelem do wszystkich mieszkańców Będzina o poparcie akcji komitetu.

— **PORANEK DLA MŁODZIEŻY.** Organizacja przysposobienia kobiet do obrony kraju w Sosnowcu przypomina, że dziś będzie wyświetlany w kinie „Zagłębie" wesoły film z Patem i Patachonem. Początek o godz. 11.30. Dochód przeznaczony na obozy letnie dla niezamożnej młodzieży. Ceny biletów: 25 gr., 50 gr. i 70 gr.

ZEBRANIA I ZJAZDY

Zarząd oddziału polskiego czerwonego krzyża w Sosnowcu zawiadamia wszystkich swoich członków, że walne zebranie oddziału PCK. na powiat będziński odbędzie się w dniu 3 marca o godzinie 18.30 w sali rady miejskiej w Sosnowcu.

• • •

Centralny związek górników Zagłębia Dąbrowskiego urządza dziś o godzinie 10 rano w sali domu ludowego w Dąbrowie zebranie członków oddziału „Reden"

Sprawy ważne.

Zadłużenie m. Olkusza będzie zlikwidowane

Budowa kolektora — Rejterada radnych żydowskich — Oj te kobiety!

W dn. 28 lutego odbyło się posiedzenie rady miejskiej w Olkuszu pod przewodnictwem burmistrza Majewskiego. Obrady rozpoczęto od uczczenia pamięci zmarłych: b. pracownika magistratu śp. Drupki, przewodniczącego komisji dyscyplinarnej przy zarządzie miejskim, śp. sędziego Sendry, b. sekretarza magistratu, ś. p. Chwalika i inspektora związku miast śp. Całunia.

Dłuższe przemówienie na temat gospodarki miejskiej i oddłużenia miasta, wygłosił burmistrz Majewski, konstatując,

że dzięki sprzedaży połowy parcel w osiedlu Bukowno, wysokie zadłużenie miasta (zł. 2.312.233) będzie mogło być zlikwidowane.

Rada uchwaliła budowę kolektora kosztem około 30 tys. zł. wspólnie z fabryką „Olkusz" wzdłuż koryta rzeki Baby. Udział w koszcie budowy kolektora fabryki „Olkusz" wynosić ma 17 tys. zł., niezależnie od około 50 proc. opłat za używalność kolektora według określonych poniżej kosztów.

Budowa kolektora, przy której znajdzie pracę większa liczba bezrobotnych z Olkusza, ma być rozpoczęta w marcu r. b.

Pozatem rada warunkowo zgodziła się na propozycję, wysuniętą przez tow. „Satern" w sprawie wyrównania granic leśnych, wchodzących klinem we wspólne własności, uzależniając załatwienie tej sprawy od wysokości kosztów. W czasie wysuwania specjalnej komisji i super arbitra w tej sprawie,

ZASZEDŁ NIEOCZEKIWANY INCYDENT.

Mianowicie radni-chrześcjanie zamierzali na koniec posiedzenia rady przedstawić nagły wniosek w sprawie zniesienia uboju rytualnego i w tym celu podpisywali odpowiedni projekt.

Manewr ten zauważyli radni-żydzi i z miejsca opuścili salę uniemożliwiając nietylko głosowanie nad tym wnioskiem ale i kontynuowanie dalszych obrad, bowiem przez opuszczenie sali zdekompletowali radę (do większości brak było jednego radnego chrześcjanina).

Obecna rada miejska posiada większość radnych-chrześcjan i wszelkie uchwały mogą być przeprowadzane bez względu na stanowisko radnych żydów, w danym jednak wypadku nie dopisało kilku radnych - chrześcjan, **a właściwie trzy radne, które nie grzeszą przychodzeniem na posiedzenia rady.**

(o) **WŁADZE GMINNE W SŁAWKOWIE WYBRANE BĘDĄ 9 BM.** Pierwsze posiedzenie nowowybranej rady gminnej w Sławkowie odbędzie się 9 bm., na którem wybrany zostanie wójt i jego zastępca.

(o) **KONCERT NA BEZROBOTNYCH.** W dn. 3 bm. w sali kina „Orzeł" w Olkuszu odbędzie się koncert orkiestry fabryki „Olkusz", którego dochód przeznaczony jest na bezrobotnych m. Olkusza. Koncert, który powinno poprzeć społeczeństwo olkuskie, urządza sekcja zbiórkowa miejskiego komitetu funduszu pracy w Olkuszu.

(o) **REDUKCJA W MAGISTRACIE.** W wyniku wymówienia wszystkim urzędnikom pracownikom kontraktowym posad w magistracie olkuskim dwuch urzędników zwolniono z dn. 1 bm.

Pozatem w innych działach przeprowadzono reorganizację.

Na terenach lasów olkuskich

mają być bogate złoża węglowe

B. górnicy zatopionych kopalń rudy i galmanu w gm. Bolesław pod Olkuszem zwrócili się do zarządu m. Olkusza o zezwolenie na poszukiwania pokładów węglowych na terenach leśnych w okolicy Bukowna. Według twierdzenia doświadczonych górników złoża węgla w tem miejscu mają być bogate.

Z upoważnienia magistratu górnicy rozpoczęli już poszukiwania, przyczem w związku z kosztami tej robocizny, zarząd miejski wypłacił poszukiwaczom czarnych djamentów kwotę zł. 300.

Gdyby istotnie na terenach miejskich znaleziono takie pokłady węgla, jak zapewniają b. górnicy bolesławscy, m. Olkusz należałoby do rzędu najbogatszych prowincjonalnych gmin miejskich w Polsce (miasto posiada około 6 tys. morg lasu).

Paserska trójka za kratkami

Onegdaj policja zatrzymała znanego pasera 44-letniego Moszka Rzezaka, zamieszkałego w Sosnowcu przy ul. Wiejskiej 35-a.

Rzezak skupywał od nieletnich chłopców cynk i inne rzeczy, pochodzące z kradzieży.

Pasera przekazano władzom sądowym.

W związku z kradzieżą przyborów sportowych w sklepie Ogrodowskiego w Sosnowcu (firma Olimpjada) zatrzymani zostali paserzy: Wolf Woltman, zam. w Sosnowcu, ul. Stara 13 i Wiktorja Smółka (Wiejska 32). Od zatrzymanych część skradzionych rzeczy odebrano. Woltmana i Smółkę przekazano władzom sądowym.

Nieudany skok do dorożki

po dwa złote... na wódkę

Przypadkowi przechodnie na Warpiu w Będzinie byli świadkami niezwykłego napadu.

Na jadącego dorożką Abrama Goldszmida kupca z Łodzi, napadł pijany awanturnik Mieczysław Długosz, zamieszkały w Będzinie przy ul. 1 maja 82.

Pijak zażądał od przerażonego kupca 2 złotych na wódkę i zagroził mu pobiciem.

Przerażony kupiec szybko wydobył dwuzłotówkę i wręczył ją napastnikowi, który, uśmiechnąwszy się czule, zbiegł.

Goldszmid, po tej przygodzie pospieszył do komisarjatu i o napadzie opowiedział dyżurnemu. Niebawem policja Długosza zatrzymała i przekazała go władzom sądowym.

Po przesłuchaniu zuchwały awanturnik osadzony został w więzieniu.

Spowodu nagromadzenia materjału powieść pt. „Sprawiedliwość zwycięża" ukaże się we wtorkowym numerze.

Kura złapana na wędkę

Onegdaj zatrzymana została 76-letnia cyganka Anna Pawłowska, zamieszkała w Sosnowcu przy ul. Wiejskiej 34, która skradła kurę Władysławowi Siłoszowi (Sosnowiec, Deblińska 5).

Cyganka przyszła na podwórko i złapała kurę na t. zw. „wędkę".

Złodziejkę przekazano władzom sądowym.

—oOo—

KONCERT O. M. P. w SOSNOWCU.

Organizacja młodzieży pracującej im. gen. Br. Pierackiego urządza w dniu 8 bm. w sali kino - teatru „Palace" przy ul. Warszawskiej w Sosnowcu imprezę loteryjno - sceniczną. Bogaty program wypełnią: pełna humoru farsa „Podejrzana osoba" grana w swoim czasie w teatrzyku „Qui pro quo", przezabawna farsa „Moryc ma nos", koncert znanej trójki muzycznej: T. Szkutkik, J Nowak i A. Gajewski (2 harmonje i skrzypce), w repertuarze najnowsze szlagiery muzyczne. W przerwach pod kontrolą publiczności odbędzie się rozlosowanie radjoaparatu 3-lampowego z głośnikiem do sieci. Ceny biletów po 75 groszy, łącznie z udziałem w loterji. Ceny dla dzieci do lat 14 bez prawa do loterji 30 groszy. Początek o godz. 11.30. Przedsprzedaż biletów w księgarni „Polonja" Hale Rozwoju w godzinach od 9 do 19-ej za wyjątkiem świąt i niedziel codziennie.

Całkowity dochód przeznacza się na uruchomienie świetlicy dla bezrobotnych (ul. Strzelecka 2) z dzielnicy Dębowa Góra Ognisko żywi nadzieję, że społeczeństwo Sosnowca wysiłki nasze poprze i w dniu koncertu salę kina „Palace" zapełni po brzegi.

MONOGRAFJA ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

Wyszedł z druku zeszyt Nr. 11 i 12 Monografji Zagłębia Dąbrowskiego i okolicy. W treści zawiera: 1. Końcowe dzieje Żarek, legendy żarkowskie: „Srebrne dzwony“ — „Zatopiony skarb powstańczy“. 2. Dzieje Włodowic z historją Góry Głowiennej i dawnego grodu włodowickiego, — wiadomości o Arjanach i wyższej uczelni w Włodowicach, historja parafji i pałacu itp. W tekście ilustracje.

—ooo—

COŚ DLA MAMUSI.

Ze względu na wymagania organizmu dziecięcego w różnych okresach jego rozwoju Fosfatyna Faliera wyrabiana jest obecnie w dwuch postaciach: 1) **Specjalna** bez kakao, w niebieskiem opakowaniu, dla niemowląt najmłodszych, oraz 2) **Zwykła** dla niemowląt starszych (od 6 miesiąca życia) w opakowaniu żółtem.

—ooo—

Z CZELADZI

(p) **ODCZYTY.** Dziś o godz. 17 w lokalu uniwersytetu powszechnego dr. St. Kursa wygłosi odczyt na temat „Współpraca domu ze szkołą“ a o godz. 19-ej prof. A. Majewski będzie mówił w lokalu P. M. S. o 1864 roku.

(p) **OTWARCIE PRACOWNI HISTORYCZNO - GEOGRAFICZNEJ W CZELADZI** nastąpi dziś o godz. 10.30 rano w szkole nr. 3 na Skałce. W programie uroczystości przewidziane są: przemówienia okolicznościowe, sprawozdanie z przeprowadzonych prac i wydanych funduszów, pokaz pomocy naukowych i wspólna fotografja.

(p) **„MIŁOŚĆ BOLSZEWICKA“ NA SATURNIE.** Dziś o godz. 7 wieczorem w sali domu ludowego na Saturnie sekcja sceniczna związku strzeleckiego w Czeladzi odegra komedję Z. Orwicza w 3-ch aktach pt. „Miłość bolszewicka“.

(p) **DALSZE REDUKCJE NA KOP. „SATURN“. Z dniem dzisiejszym przedsiębiorca kop. „Saturn“ p. Zagórski zwolnił z pracy 25 robotników.**

Sygnatura akt Nr. I Km. 636/35.

Obwieszczenie

Komornik Sądu Grodzkiego w Sosnowcu, rewiru 1-go, urzędujący w Sosnowcu przy ul. Sienkiewicza pod Nr. 8 m. 9 na zasadzie art. 679 K. P. C. obwieszcza, że w dniu 2 kwietnia 1936 r. od godziny 11 rano, w sali posiedzeń Sądu Grodzkiego w Sosnowcu odbędzie się sprzedaż z publicznej licytacji nieruchomości miejskiej składającej się z placu i domu mieszkalnego, murowanego i zbaudowań gospodarczych położonej w Sosnowcu przy ulicy Dalekiej, powiecie będzińskim, województwie kieleckiem, oznacz. polic. nr. 4-a, obejmującej powierzchni 653.23 metrów kwadratowych, która stanowi własność Wincentego Stanisława Kobylańskiego.

Nieruchomość ta ma urządzoną księgę hipoteczną w Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego w Sosnowcu Nr. hip. 2031.

Powyższa nieruchomość została oszacowana na sumę zł. 12.825 gr. 70. Sprzedaż zaś rozpocznie się od ceny wywołania tj. od kwoty zł. 12.825 gr. 70 zgodnie z art. III rozporz. Prez. R. P. z dnia 27. 10. 1932 r. Nr. Dz. U. R. P. 93 poz. 804 i rozporządzenia Prez. R. P. z dnia 3. 12. 30 r. Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 666.

Licytant przystępujący do przetargu powinien złożyć rękojmię w gotowiźnie w kwocie zł. 1282.57, albo w takich papierach wartościowych, bądź książeczkach wkładkowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. — Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych ceny giełdowej. Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowem publicznem obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne. Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego Sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji. W ciągu ostatnich 2 tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie.

Komornik **FELIKS ZEMANEK.**

Sosnowiec, dnia 22 lutego 1936 r.

Z ZAWIERCIA

Chlubna działalność Polskiej Macierzy Szkolnej

W dolnej sali resursy TAZ pod przewodnictwem inż. E. Dębskiego odbyło się zwyczajne ogólne zebranie Polskiej Macierzy Szkolnej w Zawierciu.

Sprawozdanie z działalności ogólnej zdał prezes PMS. dyr. S. Wesołowski. Działalność PMS na terenie Zawiercia obejmuje 3 zasadnicze działy, a mianowicie: szkołę rzemieślniczą, bibljotekę i szkołę dokształcającą, która jednakże w tym roku szkolnym spowodu braku gotówki została w czynnościach zawieszona. Zarządowi, który czynił usilne starania, **kuratorjum krakowskie szkolne przyrzekło subwencję w wysokości całorocznego utrzymania szkoły,** to też dzięki temu z nowym rokiem szkolnem nauka w tej szkole zostałaby wznowiona. W dn. 15 listopada ub r. w rocznice śmierci Henryka Sienkiewicza zorganizowany został dzień oświaty pozaszkolnej.

Następnie w okresie sprawozdawczym wygłoszono w Zawierciu oraz w kilku miejscowościach powiatu cykl wykładów oświatowych na tematy „Obrona Lwowa“ i „Pomorza“.

Rozpoczęto walkę z analfabetyzmem, który prowadzą absolwentki miejscowego seminarjum sposobem nauczania

„W cztery oczy“.

Metoda ta okazała się praktyczna jednakże z różnych względów praca w tym kierunku idzie bardzo opornie.

Szkoła rzemieślnicza PMS. rozpoczęła obecnie 9 rok swego istnienia. Do szkoły tej uczęszcza około 200 chłopców z Zawiercia i najbliższych okolic.

Uczniowie otrzymują naukę teoretyczną i praktyczną we własnych warsztatach.

W ostatnim roku szkolnym szkoła została znacznie powiększona. Przy szkole istnieje stowarzyszenie „Bratnia Pomoc“, liczące do 150 członków, która prowadzi 3 sekcje, a mianowicie: Sklep uczniowski, koło sportowe i koło rozrywkowe. Stwierdzić należy, **że szkoła ta przez kilka lat swego istnienia zapełniła już do pewnego stopnia lukę w przem. metalowym, który oddawna narzeka na brak wykwalifikowanego rzemieślnika**

Następnym działem pracy PMS. jest bibljoteka, która na terenie miasta istnieje już 5 lat. Czytelnicy bibljoteki rekrutują się ze wszystkich warstw społeczeństwa, przeważa jednakże nauczycielstwo i młodzież szkolna.

Posiada ona w tej chwili 2356 tomów, przedstawiających ogólną wartość około 5000 złotych.

Obecnie od paru tygodni z bibljoteki tej korzysta bezpłatnie 75 bezrobotnych, którzy karty do bezpłatnego korzystania z bibljoteki otrzymali od sekcji kulturalno - oświatowej, zorganizowanej przed niedawnem czasem przy miejskim komitecie funduszu pracy. Bezrobotni z bibljoteki korzystają b. chętnie, korzysta z niej również świetlica przy ZPOK. Przeciętna ilość stałych czytelników wynosi około 100 osób.

Majątek Polskiej Macierzy Szkolnej przedstawia imponującą cyfrę 260.000 złotych, jednakże spowodu kryzysu ostatnio daję się szkole we znaki brak gotówki, także niedobór za ostatnie lata wynosi 28.000 złotych.

Komisja rewizyjna, która przeprowadziła szczegółową kontrole całokształtu gospodarki stwierdziła, że gospodarka we wszystkich działach prowadzona była nietylko prawidłowo, ale również pod hasłem jaknajdalej idących oszczędności. W wyniku tego komisja postawiła wniosek o udzielenie zarządowi absolutorjum, co też przez zebranych zostało jednogłośnie przyjęte.

Uchwalono preliminarz budżetowy na rok 1936 w globalnej sumie przeszło 60.000 zł. jednakże przewiduje się poważny niedobór.

Zarząd i komisja rewizyjna pozostała na rok bieżący w tym samym składzie. Zarząd Polskiej Macierzy Szkolnej w Zawierciu zwraca się za naszem pośrednictwem do szerokich warstw społeczeństwa z apelem o zapisywanie się na członków tej organizacji.

Składka wynosi zaledwie 2 złote rocznie

Na czele tej organizacji stoi od kilku lat dyr. S. Wesołowski.

Jan Kania.

Sygnatura: Km. 1428 i 1429/35.

Obwieszczenie

O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Sosnowcu, rewiru 3-go Stanisław Jakimczyk, mający kancelarję w Sosnowcu, ul. Piłsudskiego Nr. 2 na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 2 kwietnia 1936 r. o godz. 11-ej w lokalu Sądu Grodzkiego w Sosnowcu, przy ul. Kilińskiego odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużnika Konstantego Kozła nieruchomości miejskiej, położonej w Sosnowcu przy ulicy Milowickiej Nr. pol. 27, składającej się z placu z ogrodem warzywnym, przestrzeni 564/10 prętów kwadr. z budynkiem murowanym parterowym nowym i komórki drewniane; w ogrodzie 21 drzewek owocowych. Nieruchomość nie ma urządzonej księgi hipotecznej.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 8.015, cena zaś wywołania wynosi zł. 6.011 gr. 25.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości zł. 801 gr. 50.

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładkowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowem publicznem obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwuch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomości w dni powszednie od godziny 8 do 18. akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w sądzie grodzkim w Sosnowcu Oddział Egzekucyjny, ul Kilińskiego.

Komornik **ST. JAKIMCZYK.**

Sosnowiec, dnia 28 lutego 1936 r.

Sygnatura: Km. 1732 i 2705/34.

Obwieszczenie

O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Sosnowcu, rewiru 3-go Stanisław Jakimczyk, mający kancelarję w Sosnowcu, ul. Piłsudskiego Nr. 2 na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 2 kwietnia 1936 r. o godz. 11-ej w lokalu Sądu Grodzkiego w Sosnowcu, przy ul. Kilińskiego odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużniczki Rozalji Torbusowej, w II-gim terminie nieruchomości miejskiej, położonej w Sosnowcu przy ulicy Pawiej Nr. pol. 2, składającej się z placu o przestrzeni 90.5 prętów kwadr. czyli 1689 mtr. z budynkami: dom murowany parterowy mieszkalny oraz zabudowania gospodarcze, mającej urządzoną księgę hipoteczną Nr. hip. 19, przechowywaną w Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego w Sosnowcu.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 17.850, cena zaś wywołania, jako licytacji w II terminie zł. 11.900.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości zł. 1785.

Rękojmę należy złożyć w gotowiźnie, albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładkowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. — Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości 3/4 części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane warunki licytacyjne, o ile dodatkowem publicznem obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego Sądu nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich trzech tygodni przed licytacja wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8 do 18. akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w sądzie grodzkim w Sosnowcu Oddz. Egzekucyjny. ul. Kilińskiego.

Komornik **ST. JAKIMCZYK.**

Sosnowiec, dnia 28 lutego 1936 r.

ZE SPORTU

DZIAŁ URZĘDOWY.

KIELECKI OKRĘGOWY ZWIĄZEK PIŁKI NOŻNEJ CZĘSTOCHOWA.

AUTONOMICZNY PODOKRĘG ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO W BĘDZINIE.

Adres sekretarjatu: H. Gwóźdź, Będzin ul. Cynkowa 13.

Komunikat Zarządu nr.. 6.

1. Wzywa się KS. „Nad Brynicą“ Kamyce do wpłacenia sumy zł. 2.30 w ciągu 7 dni pod rygorem automatycznego zawieszenia KS. „Bałtyk“ Bobrowniki, tytułem kosztów urządzenia 14 minutowej dogrywki w dniu 24.11 35 r. na wspólny koszt w myśl Komunikatu WG i D nr. 29 pkt. 14..

2. Donosi się, że Wydział Gier i Dyscypliny Kiel. OZPN. w Częstochowie pismem z dnia 17.2.36 r. L. 10 (36). W unieważnił potwierdzenia następujących graczy: a) Mozgalik Henryk zgł. i potw. 14.2.33 dla Amatorskiego KS. Chorzów, został potwierdzony 7.11.34 r. dla TS „Cynkownia“ Będzin. Unieważnia się potwierdzenie dla TS. „Cynkownia“ Będzin. b) Kierok Józef ur. 24.1.1915 r. zgł. i potw. 6.2.35 dla Amatorskiego KS. Chorzów został potwierdzony 31.10.35 dla TS. „Cynkownia“ Będzin. Potwierdzenie dla TS. „Cynkownia“ Będzin unieważnia się. c) Bablok Jerzy ur. 17.10.1914 r. zgł. i potw. dla KS. „Kościuszki“ Szopienice został potwierdzony dla RKS. „Czarni“ Sosnowiec 29.3.35 r. Unieważnia się zgłoszenie dla RKS. „Czarni“. Wszystkich wymienionych graczy WG. i D. PZPN. ukarał czteromiesięczną dyskwalifikacją za podpisanie drugich kart zgłoszeń Początek kary z dniem 20.1.36 r.

3. Podaje się do wiadomości KS. „Bałtyk“ Bobrowniki, że pismo Ich z dnia 9.2.36 r. załatwiono odmownie.

4 Podaje się do wiadomości TES. „Cynkownia“ Będzin, że karta zgłoszenia gracza Krzywkowskiego Mieczysława, przesłana zostanie do Okręgu dopiero po nadesłaniu do Podokręgu zgody Lwowskiego OZPN.

5. Podaje się do wiadomości ZKS. „Samson“ w Modrzejowie, że pismo Ich z dnia 15.2.36 r. L. 20.36 w sprawie udzielenia zezwolenia na rozgrywanie zawodów na boisku w Mysłowicach — załatwiono przychylnie z tem jednak zastrzeżeniem, że w razie jakichkolwiek zajść na boisku, zezwolenie to zostanie automatycznie zniesione.

Będzin, dnia 29 lutego 1936 roku

Prezes: (—) Wł. Wolski.

Sekretarz: (—) H. Gwóźdź

DROGA NA SZAFOT

POWIEŚĆ

Palący ów, który był Karolem Gerard, a raczej Arnoldem Desvignes, podał proszącemu tlejące cygaro. Chłopiec, zbliżywszy do ognia swą cygaretkę, zapalił ją w oka mgnieniu, a podczas owej czynności wzrok jego śledził badawczo rysy twarzy mniemanego anglika.

— Pan jesteś cudzoziemcem? — pytał Misticot, puszczając kłąb dymu ze swej cygaretki.

— Ach!... yes... — odparł Desvignes, chcąc odejść.

— Anglikiem... zgaduję to po akcencie milorda — mówił chłopiec dalej.

— Aoh! yes....

— Przybywasz zapewne tutaj, milordzie, dla zwiedzenia wzgórza Montmartre... — mówił podrostek u-parcie — monumentalnego kościoła Sacre - Coeur, który właśnie przebudowują... dawnego cmentarza nader ciekawego... bardzo starego cmentarza. Ja jestem dzieckiem tych wzgórz, milordzie. Małem pacholęciem biegałem po tym cmentarzu, znam historję każdego grobu lepiej, niż ktokolwiekbądź inny i jeśli milord pozwoli, mogę mu służyć za przewodnika w Montmartre.

Arnold odchodził w milczeniu, Misticot szedł za nim.

Napróżno ogniał się natarczywemu chłopcu, wyrostek postanowił go z rąk nie wypuścić.

— Ja nie chcę znaglać ku przechadzce milorda — powtarzał — lecz może milord kupi przynajmniej u mnie medalik... to szczęście przyniesie.

Tu otworzył pudełko.

— Oto są srebrne i poświęcane, po jednym franku za sztukę. Kupują je nawet biedacy, mający zaledwie po kilka sou w kieszeni, a milord ma za pewne pugilares dobrze wypchany.

Arnold, zniecierpliwiony natarczywością małego parpżanina, przystanął w pobliżu budynku, a sięgnąwszy do kamizelki, rzucił dwadzieścia sous w otwarte pudełko, wziął medalik z rąk Misticota, wsunął go do kieszeni i mrucząc w gniewie coś po angielsku, szedł w dalszą drogę.

— Dziękuję ci, milordzie! — wołał podrostek — jesteś prawdziwym dżentelmenem. Medalik przyniesie ci szczęście... jeżeli, notabene, nie jesteś protestantem.

Desvignes wszedł do restauracji, gdzie oczekiwała na niego Scott z Trilbym.

Misticot, zatrzymawszy się, śledził go wzrokiem.

— Ha! ha! — zawołał, śmiejąc się wesoło — teraz ja odgaduję. Jest to dyrektor amerykańskiego cyrku, który chce wziąć do siebie obu naszych artystów. Zabawna to figura ów anglik; milczący, nierozmowny... aoh! yes... aoh! yes! No ale przecie kupił medalik. Trzeci sprzedałem dzisiaj od rana, a dopiero jedenasta godzina, może teraz pójdzie pomyślnie i dalej.

Tak mówiąc, chłopiec postępował ulicą św. Wincentego, kierując się w stronę budowy kościoła.

— Lecz jeśli ta postać o rudych faworytach — ciągnął dalej — zabierze Scotta i Trilbego do Ameryki, nie będę ich już widywał w cyrku Fernando. To mnie gniewa!... Trilby był niezrownanym w niedźwiedziej skórze. Lecz ugaszczają nielada owego pana dyrektora.. tyle potraw i tak wykwitnych skąd oni mogą mieć na to pieniądze? Z pozoru wyglądają oba na zręcznych raczej oszustów, niż uczciwych ludzi. Wynika stąd, że trzeba się mieć na baczności, ale i niezbyt pochopnie sądzić o drugich...

Tu drgnął nagle, uderzony w ramię przez kogoś. Obróciwszy się, ujrzał przed sobą młodego dwudziestoletniego chłopca. kształtnego, dobrze zbudowanego, o niezwykle pięknem obliczu. Drobny, czarny wąsik pokrywał mu zwierzchnią wargę. Czarne, duże, błyszczące oczy oświetlały twarz matową, bladą.

Burka z czarnej wełny, błękitnym pasem w stanie ujęta, pokrywała jego oliwkową, spłowiałą, aksamitną kamizelkę i tegoż koloru spodnie. Na głowie miał wysoką czapkę jedwabną, z pod której widać było starannie wypomadowane włosy. Z pod rękawów burki wyzierały mankiety od kolorowej koszuli, szerokie i długie.

Była to postać najdokładniejsza jednego z owych bulwarowych włóczęgów paryskich.

— Skąd idziesz, Fryderyku? — pytał obojętnie Misticot nie podając ręki spotkanemu.

— Skąd? — odparł rubasznie zapytany; — odnosiłem do prania moją bieliznę ciotce Pierrot; trzeba pamiętać o sobie, chcąc się podobać kobietom.

— Kobietom... — powtórzył Misticot, wzruszając ramionami — zawsze masz tem tylko głowę zajętą. A warsztat... pilnik... kowadło... o tem zapominasz, jak widzę?

— Idź do kroć tysięcy ze swym warsztatem! — zawołał Fryderyk. — Sądzisz więc, ty głupi komarze, że ja będę brukał sobie ręce żelastwem i kuł na kowadle? Spójrz... zobacz!

Tu pokazał ręce starannie pielęgnowane, na palcach których błyszczały pierścionki z fałszywemi kamieniami.

— Widzę, że łapki masz białe, a na nich pierścienie — rzekł chłopiec — jest to szyk! Wszak lepszy szyk byłby, gdybyś porzucił to bzdurstwo, a zabrał się do roboty.

— Głupiś! naucz się odemnie, jak kierować barką wśród życia potrzeba.

— Tak.. wraz z tobą, w stronę Kajenny...

— Jesteś prostakiem, gburem, niedelikatnym — zawołał Fryderyk.

— A w tem, co ty czynisz, jestżo delikatność.. jest jakaś szlachetność.. myśl dobra... uczciwa?

— Co tobie do tego? Nie przychodzę prosić cię o nic...

— Z czego więc żyjesz?

— Kobiety o mnie pamiętają...

— Weź się, mówię ci, do pracy, bo źle skończysz, Fryderyku...

— Idź do djabla z twą pracą! Siły tylko przytem i zdrowie człek traci, a nic nie zyskuje! Stanę ja przy pomocy kobiet wyżej od ciebie, ty mólu... zobaczysz! No! a teraz pójdź na kieliszek melasówki...

— Dziękuję... idę do mojej roboty.

— Lecz gdzie ona cię poprowadzi, ty... ty idjoto?

— Nie do domu poprawy... upewniam! Zresztą, niech czyni, co mu się podoba. Jedni mają sumienie... drudzy go nie mają. Przyszłość twa do ciebie należy. Bądź zdrów... do widzenia!

Tu Misticot odszedł z pośpiechem.

XVIII.

Fryderyk, zwany w okręgu Rochechouart przez młode dziewczęta pięknym Fredem, włożywszy ręce w kieszenie. patrzył za oddalającym się Misticotem.

d. c. n.

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA I WYCHOWANIE

POSADY I PRACE

POTRZEBNA służąca z dobrem gotowaniem. Zgłaszać się Inż. Szonertowa, Mysłowice, Żwirki i Wigury 4.

POTRZEBNE maszynistki do fabryki pończoch. Fabryka Pończoch „Amerykanka" ul. Piłsudskiego 25.

POTRZEBNA panienka zaraz z maszyną do szycia męskiej bielizny. Kamienna 6, oficyna II-piętro.

AGENT z kwalifikacjami w branży kolonjalno - spożywczej potrzebny. Oferty piśmienne do administracji dla „B".

POTRZEBNA zdolna prasowaczka do pralni chemicznej Sosnowiec, Będzińska i Tatarska.

AJENTÓW poszukujemy w każdem mieście do sprzedaży nowego artykułu, niezbędnego w gospodarstwie domowem i na letnisku. Zgłoszenia kierować: Kielce, skrz. poczt. 101.

KAŻDY zdobędzie wytrwałą pracę w miejscu zamieszkania godziwy zarobek.— Oferty: Warszawa, Nowy Świat 39. Administracja IKR Poradnia Samodzielnej Pracy".

MAMKI poszukuje z młodym pokarmem 1 Maja 23, Sikorski, dom Stypy.

POTRZEBNY stolarz podręczny. Zgłaszać się Sosnowiec, Warszawska 6.

POTRZEBNY podręczny i chłopiec znający początki szewstwa. Sosnowiec, Tabelna 16.

PANIENKA miłej powierzchowności poszukuje posady kelnerki lub bufetowej, miejscowość obojętna. Oferty pod „Miła"

POTRZEBNA uczenica do zakładu fryzjerskiego. Piłsudskiego 28.

POWAŻNE biuro przyjmie Panie - Panów inteligentnych towarzysko ustosunkowanych do poplatnej pracy zewnętrznej do 300 zł. miesięcznie. Oferty, zgłoszenia Sosnowiec „Przyszłość" Będzińska 39. Godz. 8—12. 18—21.

POTRZEBNA gospodyni do samotnego pana miłej powierzchowności z dobrej rodziny, kochająca wieś, zajmie się gospodarstwem wiejskiem od lat 35—50. Wiadomość filja Dąbrowa.

GOSPODYNIE lub przyjaciółki życia można poznać. Zgłoszenia „Expres" Dąbrowa pod „Prywatny swat".

Domokrążni

poszukiwani. Zgłoszać się Poznańska Palarnia Kawy „Kłos" Sosnowiec, Robotnicza 2.

TRZY panie chrześcjanki przyjmie poważna firma handlowa do pracy zewnętrznej. Zgłoszenia z dowodami w poniedziałek od 10 do 13-ej. Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 14-a I p.

KAŻDY zdobędzie wytrwałą pracą w miejscu zamieszkania godziny zarobek. Oferty. Warszawa, Nowy Świat 39. Administracja IKR Poradnia Samodzienej Pracy".

LOKALE

WYNAJMĘ 2 pokoje, kuchunię, przedpokój i pokój kuchnię. Pogoń, Owsiana 10.

POKOJ z kuchnią, balkonem do wynajęcia. Sosnowiec, ul. Dańdowska 40.

TRZY pokoje z kuchnią słoneczne nowocześnie urządzone zaraz do wynajęcia.— 1-go Maja 14.

DO wynajęcia 3 pokoje z kuchnią i wygodami ul. Długa 10. Wiadomość Zarząd Miejski (ratusz) pokój Nr. 29.

POKÓJ kawalerski umeblowany lub bez można z utrzymaniem do wynajęcia. Prosta 12, gospodarz.

SKLEP spożywczy, mieszkanie bardzo tanio sprzedam byle zaraz. Wiadomość administracja „Expresu".

DUŻY sklep do wynajęcia od zaraz z pokojem, kuchnią, wygodami. Wiadomość Warszawska 6, tamże umeblowanie kawiarni wraz z inwentarzem w całości lub częściowo do sprzedania.

POKÓJ umeblowany zaraz do wynajęcia Wiadomość pracownia Gorsetów Duszowej, Sosnowiec, Hale Rozwoju.

POKÓJ umeblowany, wygody, oddzielne wejście do wynajęcia. Sosnowiec, Piłsudskiego 108.

POKÓJ umeblowany, osobne wejście parter. Legjonów 16, Juljan Zarzecki.

CZTERY pokoje z kuchnią wygodami, słoneczne do wynajęcia. Sosnowiec, Piłsudskiego 25.

WYNAJMĘ 3 pokoje z kuchnią na I-em piętrze, nowocześnie urządzone. Reymonta 11.

SKLEP z mieszkaniem, mieszkanie pojedyńcze do wynajęcia zaraz. Kaliska 39.

KUPNO I SPRZEDAŻ

MASZYNY do sprzedania okazyjnie Singerowskie damsko - męskie Sosnowiec Średnia 4.

SPRZEDAM w dobrym stanie 2 łóżka z materacami, szafa, tremo, stół z krzesełkami. Wiadomość Sosnowiec, Orla 16 u fryzjera.

DOM, kilkanaście ubikacji, ładne położenie przy tramwaju Będzin — Koszelew sprzedam 4 tysiące złotych. Wiadomość „Expres" Będzin.

Choć jest kryzys, choć jest bieda lecz bez „OLLA" żyć się nie da!

„OLLA" Gum !

RADJO sieciowe, otomanę zieloną, zegar, sprzedam tanio. Sosnowiec, Swobodna 20.

Karbolinę sadowniczą

do opryskiwania drzew i nasiona świeże poleca skład apteczny Rozenblum Czeladź, Rynek 13

SPRZEDAM zaraz budkę — owocarnie Piłsudskiego L 80 Sosnowiec cena dostępna.

SPRZEDAM dom piętrowy i oficynę w podwórzu, oraz 70 prętów placu. Dąbrowa Konopnickiej 100.

MEBLE kupisz najtaniej, pożyczki, obligacje Antoni Toll mechaniczna stolarnia, Będzin, Narutowicza 8 (obok poczty) telef. 1-47.

NASIONA

inspektowe wyborowe gwarantowane, hurt detal R. Barczyk, skład apteczny, Będzin, Kołłątaja 1 (róg Kościelnej).

DOM z ogrodem, ze sklepem, urządzeniem do sprzedania. Strzemieszyce Wielkie Sławkowska 82 przy źródle.

SPRZEDAM maszynę damską Singera bębenkową mało używaną. Sosnowiec, Sielec, Wronia nr. 2.

STARSZY wdowiec spowodu wyjazdu sprzeda majątek z ogrodem owcowym i placem pod budowę od ul. Sieleckiej. Będzin, Zagórska 34. Gospodarz.

Kozetki

otomany, tapczany, fotele najtaniej poleca „Wygoda" 3-go Maja 11.

SKLEP do sprzedania tanio. Wiadomość M. Głowania, ul. Marjacka 7.

Otomany

materace, kozetki, tapczany, ceny najniższe. Warunki dogodne. Sosnowiec, 1-go Maja 14. Tomczyk.

KUPIĘ w dobrym stanie kredens sklepowy na delikatesy możliwie i kontuary. Zgłosić pod „Kredens" do „Expresu"

MAGIEL do sprzedania. Ul. Piłsudskiego 25 m. 7.

PLACE 27—33 pręty przy Bandurskiego sprzedam zaraz. Gospodarz, Moniuszki 2-a

SPRZEDAM kierat używany Klimontów, Klimontowska u Płachty.

ROWER męski oraz damski używany sprzedam. Sosnowiec, Orla 16 m. 1.

MASZYNĘ do szycia Singera bębenkową sprzedam. Sosnowiec, Wiejska 20 m. 3.

WAPNO

budowlane w bryłach, pierwszego gatunku, tłuste o dużej wydajności. Wapienniki „Brynica" Czeladź, telefon 20.

BUDKA do sprzedana w dobrym punkcie. Piaski, Warszawska 1 m. 1.

KUPIĘ motor elektryczny na 1 konia. Oferty „Expres Zagłębia" pod „Motor".

MASZYNA do szycia, haftu sprzedam, kryta, Sosnowiec, Sienkiewicza 8 m. 7.

DO sprzedania krzaki: agresty, bzy, jaśmile, rababary. Zelezińska, Sosnowiec, Małachowskiego, ogórd przy hałdach.

SPRZEDAM wózek, otomanę, stoliczki. Sosnowiec, Sielec. Barbary 14 m. 6.

GORSELETY, pasy do elegancji i lecznicze „Rozalja" Sosnowiec, Dęblińska 11

WÓZEK dziecinny w dobrym stanie sprzedam ul. Dańdowska 40 m. 8.

DOBRZE prosperujący sklep w śródmieściu niekonkurencyjnej branży, nadający się do samodzielnego prowadzenia przez panią, wraz z towarem i urządzeniem do sprzedania z powodu wyjazdu. Wiadomość w administracji.

PLACE w Sosnowcu przy ul. Ostrogórskiej do sprzedania lub wydzierżawienia Wiadomość Piłsudskiego 4 m. 3.

HARMONJE wszelkich systemów, acordeony, białe, chromatyczne, masy białe, kolorowe, komplety, sprzedaje. Reperacja.— Sosnowiec, 1 Maja 13, Rutkowski.

Duży bilard

kręgielkowy w b. dobrym stanie sprzedam lub wydzierżawię. Wiadomość w sklepie Robotnicza 10.
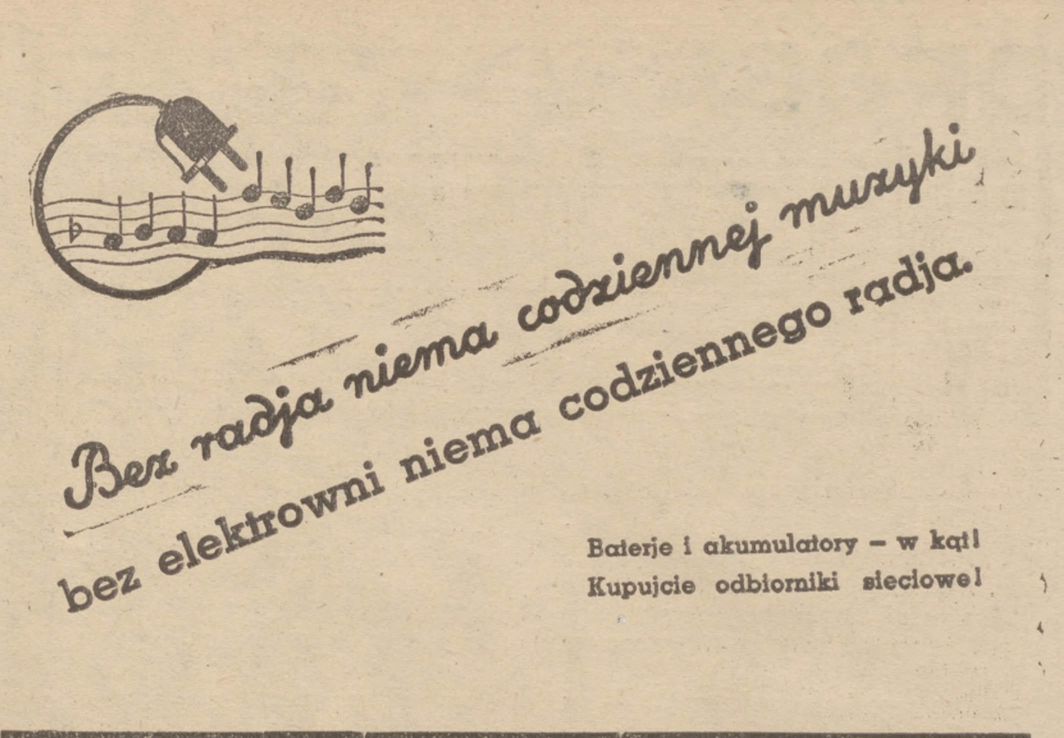
Okulary 2 złote

Pasuje stosownie do oczu, reperuje, zamieniam. Jakubiński, Modrzejowska 39, Sosnowiec.

SPRZEDAM domek z ogródkiem owocowym. — Wiadomość Czeladź, Reymonta, budka p. Żurkowej.

SPRZEDAM okazyjnie harmonię stolikową Kupisa nową. Sosnowiec, Konopnickiej 3. Król.

SPRZEDAM dobry sklep spożywczy z mieszkaniami w Sosnowcu. Zgłoszenia listowne do „Expresu Zagłębia" Sosnowiec pod „Okazja".

SPRZEDAM psa buldoga, cwajnoska 8 miesięcy. Wiadomość: „Expres" Dąbrowa

UBEZPIECZALNIA Społeczna w Sosnowcu sprzeda w drodze licytacji 8 używane Fordy na chodzie: karetkę osobową i karetkę sanitarną typy A oraz półciężarówkę typ T. Licytacja odbędzie się w dniu 3. III. b. r. o godz. 10-ej przy garażu ul. Kołłątaja Nr. 17 w Sosnowcu, gdzie można oglądać wymienione samochody.

SPRZEDAM maszynę do szycia bębenkową spowodu wyjazdu. Niwka, Limanowskiego Nr. 8, mieszkania 2.

BEZPŁATNIE znaczki Abisynji otrzyma każdy kupujący znaczki filatelistyczne w księgarni Zmigroda w Będzinie.

SPRZEDAM maszynę do szycia Singera bębenkową 80 złotych. Jęzor, Cebrat.

WARSZTATY mechaniczne z całem zabudowaniem w Zagłębiu 7.000 zł. **DOM** komfort nowy 35.000. **MŁYN** Zagłębie 20.000. Dom z piekarnią mechaniczną 18.000. **PLAC** Rudna 83 pręty 3.300. **PLACE** ul. Klimontowska 28 zł. pręt. **MŁYN** wydzierżawię 15 mórg ziemi. Place w Dańdówce z planami 14 zł. pręt i wszelkie nieruchomości korzystnie do kupna. Sosnowiec, Mościckiego 12, biuro sprzedaży nieruchomości.

OKAZYJNIE wóz ciężarowy nr. 7 i uprząż do sprzedania. Sosnowiec, Północna 7.

BACZNOŚĆ piekarze! Flizy piekarskie najlepsze sprzedaje najtaniej skład kafli J. Zajdler Stary — Sosnowiec, ul. Stara 4 telef. 1363.

MASZYNY do szycia ręczna 40 zł. nożna z pudełkiem 80 zł. gabinetowa Singera jak nowa zł. 190 sprzeda Oderberg Sosnowiec, 3 maja (13) 11-a.

SKLEP do sprzedania w dobrym punkcie w okolicy Kazimierza. Wiadomość w administracji.

PRACOWNIA sukien, bielizny, oraz kołder puchowych, watowych. Robota solidna, ceny niskie Stanisława Gawrońska, Sosnowiec - Sielec, Robotnicza 1.

MASZYNY do szycia „Singera" i inne specjalne mereżkarki, dziurkarki, plisówki, okrętki poleca okazyjnie „Secondhandmachine" Katowice, Gliwicka 24 a.

SPRZEDAM domek murowany 2 ubikacje 90 prętów. Niemce, kolonja Bory, Jan Woźniczko.

SPRZEDAM tanio tremo, umywalkę, zegar krzesła. Sosnowiec, Narutowicza 6 mieszkania 5.

PAMIĘTAJ że najtaniej kupisz artykuły fryzjerskie kosmetyczne oraz farbiarskie tylko w składzie aptecznym Dancygiera. Będzin Małachowskiego 34 Poleca gwarantowany krem od piegów, plam pryszczy.

PLAC do sprzedania w Zawierciu przy ul. Melna. Wiadomość Sosnowiec - Środula Dolna 20 Czok.

PIANINO nowe sprzedam okazyjnie na raty Sosnowiec, Piłsudskiego 48 Biuro „Wygoda".

MATRYMONIALNE

NAJKORZYSTNIEJ — Najszybciej, wyjdziesz zamąż (ożenisz się) przez biuro „Przyszłość" Sosnowiec, Będzińska 38, Dyskrecja Osobiste zgłoszenia 9—20. Na odpowiedź znaczek.

TĄ drogą pragnę poznać starszego pana na stanowisku w celu matrymonialnym mam własny kącik ładnie urządzony lecz brak w nim rodzinnego ogniska „Expres" Sosnowiec „Wdówka".

KAWALER poszukuje niezależnej solidnej, ładnej spólniczki do sklepu z niewielkim kapitałem. Małżeństwo możliwe. Z[illegible]szenia piśmienne „Expres" Będzin [illegible]

KAWALER, lat 34, urzędnik, pragnie poznać pannę, katoliczkę, domatorkę z posagiem. Proszę adresować: „Expres Zagłębia" w Sosnowcu pod „Spokojna przyszłość".

ZGUBIONE DOKUMENTY

DOMINIK Gajdzik unieważnia skradziony dowód osobisty wydany w Będzinie, oraz 2 książeczki od konia.

DNIA 2 października 1935 r. został skradziony dowód tożsamości osoby Nr. 60098 wystawiony przez D. O. K. P. Warszawa, na imię Genowefy Wyporskiej, który się unieważnia.

ZGUBIONO tablicę rejestracyjną Kl. 1514. Proszę o zwrot za wynagrodzeniem Moor, Czeladź, Milowicka 99.

RÓŻNE

PRZYBŁĄKAŁ się wilczur podpalany wzrostu średniego. Odebrać za zwrotem kosztów. Gołonóg, Nowe — Podlesie Witold Lasek.

OGŁOSZENIE. Dyrekcja Ubezpieczalni Społecznej w Sosnowcu przypomina wszystkim ubezpieczonym, którzy dotychczas nie złożyli jeszcze fotografji, do stałych „legitymacyj ubezpieczeniowych", by niezwłocznie fotografje te złożyli. Jednocześnie zaznacza się, że brak stałej „legitymacji ubezpieczeniowej" przy ubieganiu się o ustawowe świadczenia, utrudnia członkom ubezpieczonym korzystanie z pomocy lekarskiej i innych świadczeń. Dyrekcja Ubezpieczalni Społecznej w Sosnowcu.

ONDULACJA trwała Parowa kosztuje tylko 5 zł. Sosnowiec Orla 16 Fr. Zięba.

ZNANA Pracownia Okryć damskich U. Bank z Będzina, została przeniesiona do Sosnowca Modrzejowska 29 przyjmuje wszelkie obstalunki damskie kostjumy, palta, wykonykuje według ostatniej mody, ceny przystępne.

DYPLOMOWANA kosmetyczka Ewa Hamburgerowa „KALOTECHNIKA" Sosnowiec, Piłsudskiego 12, tel. 11-45. Racjonalne leczenie i pielęgnacja cery. Usuwanie wągrów, zmarszczek. Maseczki balsamiczne, upiększające. Trwałe przyciemnianie brwi i rzęs, systemem paryskim.

Mierniczy przysięgły

Franciszek Szorsz, Dąbrowa, 8 Maja 15, wykonywuje pomiary gruntów, plany.

Biuro pisania podań

do władz **SĄDOWYCH** i administracyjnych oraz przepisywań na maszynie **E. LWOWSKIEGO.** Sosnowiec, Warszawska 6.

Biuro pisania podań

do władz administracyjnych oraz przepisywań maszynowych **BOLESŁAWA WYLONA** w Sosnowcu, ulica Warszawska 12.

ONDULACJĘ trwałą wykonywam z gwarancją, ceny konkurencyjne. Sosnowiec, Okrzei 24, Pytlik.

UWAGA! W Sosnowcu, ul. Małachowskiego 2-c otwarto wykwintny najnowocześniejszy gabinet kosmetyczny „Markiza" Janiny Rodkowej. Stosuje niebywale skuteczne wszelkie zabiegi. Porady bezpłatne. Przyjmuje od 11—8 wieczorem.

DNIA 2 b. m. w firmie **„RADJOKLINIKA" W DĄBROWIE GÓRNICZEJ, SOBIESKIEGO 12** odbędzie się o godz. 18.30 demonstracja radjoodbiorników wszystkich firm, najnowszych typów, na którą zapraszamy **SZANOWNĄ PUBLICZNOŚĆ.** Aparaty można nabywać na **NAJDOGODNIEJSZYCH WARUNKACH**

PODZIĘKOWANIE. WPANU DR. ZAHORSKIEMU za troskliwą opiekę i kompletne wyleczenie Adamczykowej Zofji z niezwykle zawiłych chorób, graniczących ze śmiercią, składa najserdeczniejsze podziękowanie. Rodzina.

UPOMINAM Stefana Sobotę, zamieszkałego w Czeladzi przy ul. Ks. Pieńkowskiego do załatwienia sprawy, do 10 marca, o ile nie załatwi, sprawę skieruję na drogę sądową. Aleksandra Sochówna.

POSZUKUJĘ pożyczki od 3 do 5 tysięcy złotych na pewną lokatę. Zgłoszenia „Expres" Sosnowiec pod „5 tysięcy".

Drukowano farbą rotacyjną fabryki farb drukarskich „Pigment" w Warszawie, Sp. Akc.

Wydawca Helena Mensiorska. Druk. „Expres Zagłębia" Sosnowiec Teatralna 1. Redaktor odp. Tadeusz Lipski